J. Rugienius
19235 Beaverland Str.
Detroit, Mic. 48219.

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
LVII Sausis — January 12, 1972 Nr. 3
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JAUNIMO KONGRESO REIKALU

Liko mažiau nei pusmetis, kai birželio 30 d. suvažiuos rinktinis lietuvių jaunimas ir tą dieną pradės Antrąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresą. O sukviesti vienon vieton iš visų kontinentų jaunimo atstovus ir paruošti jiems tinkamą programą, to kongreso rengėjams sukelia nemažai darbų ir rūpesčių. Kad tie darbai sekmingai stumtųsi priekin, yra daromi dažni posėdžiai. Į tuos posėdžius suvažiuoja iš tolimų JAV ir Kanados vietovių JK Komiteto atstovai. Tokių visumos posėdžių - suvažiavimų iš viso jau buvo 11. Vienas iš jų buvo Clevelande (spalio 23 ir 24 d.d.), ruoštas II PLJK Finansų komisijos, tikslu aptarti Jaunimo Metų komitetų steigimo ir finansų telkimo reikalus. Kaip žinia, FK-jai vadovauja prityręs ekonomistas dr. Juozas Kazickas. Paskutinis JK-so Komitoto posėdis buvo pereitų metų gruodžio 11 ir 12 dienomis Chicagoje, o skantis posėdis vėl renkasi š.m. sausio 15 ir 16 d.d. taip pat Chicagoje.

Visas JK ruošos darbas yra planingai paskirstytas į specialių paskirčių komisijas, pakomisijas ir kt. vienetus, kurie su įsipareigojimu pildo savo darbus. Suprantama, kad tokia plataus masto JK užduotis reikalauja netik intensyvaus darbo, bet ir žymių išlaidų. Centrinis darbo branduolys sudaro net 20 atskirų vienetų. Į visą JK darbą jau yra įsitraukę keletas šimtų jaunimo.

JAV-se JK atstovai bus renkami Lietuvių Bendruomenės sudarytų rinkiminių komisijų apygardose. Rinkimai turėtų būti įvykdyti iki š.m. vasario 16 d. Atstovus renka mūsų jaunimas (nuo 16 iki 30 m. amžiaus). JAV yra paskirta 90 renkamų atstovų (jų amžius 18-30 m.) Apygardoms paskirstyta sekančiai: Vidurio Vakarų (Chicagos) apygardai 34 atstovai, New Yorko -- 13, Detroito -- 7, Hartfordo -- 7, New Jersey -- 7, Pietryčių -- 7, Clevelando -- 6, Bostono -- 5 ir Vakarų -- 4.

Kitų kraštų atstovų rinkimus tvarko L B-nė savo nuožiūra. Pav. Kanados LB dalį atstovų rinks apylinkėse, o kitą dalį, po 2 atstovus skirs jaunimo organizacijos.

Bene gyviausia JK išvykos veikla ir susidomėjimas reiškiasi Australijoje. Pavyzdžiu laikytinas Sydney, kur JK išvykos komitetui vadovauja Jūratė Reisgytė. Iš 34 nominuotų kandidatų išrinkti 7: Liuda

(Nukelta į 2 psl.)

II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso informacijos komisija vieno posėdžio metu. Sėdi iš kairės: Petras Petrutis, pirm. Juozas Šlajus, II PLJK prezidiumo sekr. Nijolė Stakauskienė, Ramunė Kviklytė, Aleksandras Pakalniškis, Rūta Giedraitytė, dr. Kastytis Jucas ir Marija Eivaitė. Nuotraukoje trūksta Jūratės Kazickaitės, Jono Šoliūno, Eglės Juodvalkytės, Kęstučio Girniaus ir Dalės Jasaitytės.
V. Noreikos nuotrauka

KANDIDATAI

Norinčių būti prezidentu netrūksta

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Nors iki prezidento rinkimų dar 10 mėnesių priešrinkiminė kova jau prasidėjo. To reikalauja pati rinkimų struktūra. Mat, vasario - birželio mėnesiais atskiros valstybės turi išrinkti savo delegatus į partijos konvenciją. Viso 3.016. Didelė jų dauguma per tuos pirminius rinkimus jau bus įpareigota balsuoti už vieną ar kitą kandidatą, jie galės pasisakyti už kitą tik tuo atveju, jei jų pirmas kandidatas negautų konvencijos balsų daugumos. Tai reiškia, kad jei kuris demokratų kandidatų per pirminius rinkimus surinktų 1509 delegatus, jis praktiškai jau būtų laimėjęs partijos nominaciją. Tokiu kandidatu šiandien atrodo esąs Maine valstybės senatorius Ed Muskie, tačiau netikėtinumai yra galimi.

Visų pirma Muskie nėra brilijantiška asmenybė, tai daugiau vidutinis politikas, o demokratams reikia labai stipraus kandidato, kad sumušus Richard Nixon. Tas irgi neturi daug asmeniškų simpatijų, tačiau turi labai gudraus politiko aureolę. Turėdamas valstybės vairą didelės audros metu, jis visdėlto neleido laivui paskęsti chaose. Tai, žinoma, gražbilystė, tačiau su dalimi tiesos. Nixono pastangos užsienio politikoje susilaukė didelės amerikiečių daugumos pritarimo, o jei ūkinė buklė, kaip teigia visos rodyklės, pasitaisys, jo perrinkimo šansai yra labai geri. Kam keisti prezidentą, jei dabartinis tvarkosi gerai ar bent pakenčiamai.

O jei taip, jeigu dabartinė raida dramatiškai nepasikeis, demokratams reikia daug ryškesnio kandidato negu pilkas Muskie. Už tat stebėtina, kad daug kas, per dėtai tariant, pasižiūrėjęs į veidrodį, laiko save geresniu kandidatu už Muskie. Visų pirma fotogeniškas New Yorko burmistras Lindsay. Jei ne gražesni, tai bent ryškesni yra ir kiti kandidatai, kaip senatoriai Jacksonas, McGovern, Humphrey, buv. senatorius McCarthy. Na, ir 'nekandidatas' T. Kennedy, kuris vis dar turi daug simpatijų partijos veikėjų tarpe.

Jei jiems visiems pasiseks sulaikyti Muskie, nominaciją ko gero galėtų gauti senatorius Humphrey, nes daugiau balsų surenka ne kraštutiniai, bet vadinami "vidurio", nuosaikūs politikai. Už tat teigiama kad ir Nixono šansai sustiprėjo, kada jam 'konkurencinę' kovą paskelbė ne tik kairysis Californijos respublikonas Paul McCloskey, bet ir Ohio konservatorius John Asbrook. Nixonas po to atsidūrė politikų taip mėgstamam visiems priimtinam centre.

Prognozas? Nixono perrinkimo šansai šiandien yra geri, jie dar daugiau padidėtų, jei nuo demokratų partijos Muskie, Humphrey ar Jacksono nominacijos atveju atskiltų jos kairysis sparnas -- pagimdydamas ketvirtą partiją. Čia reikia pastebėti, kad daugelis amerikiečių, ypač intelektualų, jaučia, kad jie jau nebegali tilpti tik dviejų partijų sistemų rėmuose. Ar tas jausmas iš tikro prives prie politinės sistemos poliarizacijos, šiuo tarpu dar sunku pasakyti. Kandidatų gausumas kalba už tai. Daugelis jų žino, kad neturi jokio šanso, tačiau kandidatuoja daugiau ar mažiau iš protesto prieš nusistovėjusią tvarką.

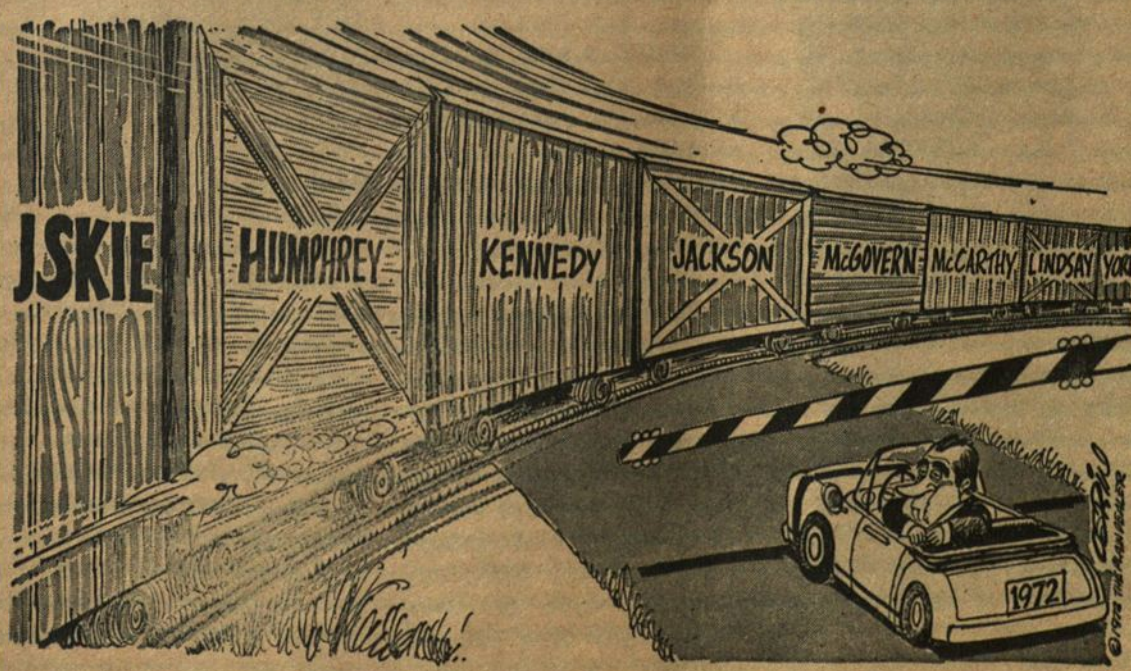

The Plain Dealer

VLIKe bus sudaryta komisija konkretiems siūlymams dėl laisvinimo veiklos turinio, metodų ir priemonių

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdy gruodžio 28 d. New Yorke valdybos pirm. dr. J. K. Valiūnas painformavo apie valdybos ruošą Vliko Seimui Detroite, Vliko reagavimą dėl kunigų Zdebskio ir Bubnio nuteisimo okupuotoje Lietuvoje, Simo Kudirkos tragedijos metinių atžymėjimą, pasikalbėjimus su Ukrainos prezidentu Livickiu, padėką JAV Kongreso Atst. Rūmų nariui E. Derwinskiui už Lietuvos padėties priminimą Jungtinių Tautų komisijos posėdyje, svetimųjų spaudos sekimą ir apie pasitraukimą iš Vliko Valdybos jos nario dr. B. Nemicko.

Valdybos vicepirmininkas Juozas Audėnas painformavo apie Vliko Seimą ir jo nutarimus. Jo pranešimą papildė Bronius Bieliukas ir Juozas Pažemėnas.

Diskusijose dėl tarptautinės padėtis ir jos poveikio Lietuvos laisvinimui pasisakė Vaitiekūnas, Valaitis, Pažemėnas, Sidzikauskas, Radzivanas, Bieliukas, Banelis, Audėnas, Virbickas, Nemickas. Diskusijų išvadoje taryba sutarė, kad Vliko Valdyba sudarytų ad hoc komisiją, kuri, atsižvelgdama į šiuo metu vykstančius tarptautinės padėties dinamiškus pasikeitimus ir į Europos padėties stabilizavimąsi status quo pagrindu, pateiktų Vlikui konkrečių siūlymų dėl laisvinimo veiklos turinio, metodų ir priemonių.

Vyt. Vaitiekūnui atkreipus tarybos dėmesį, kad 1970 m. gruodžio 18 d. taryba yra nustačiusi savo komisijoms trijų metų kadenciją ir kad tarybos komisijos yra sudarytos kai kurios jau 1965, kai kurios gi 1968 metais, todėl yra klausimas, ar nereikia tarybai komisijų perrinkti, ir komisijų atstovams pareiškus, kad komisijos yra atsistatydinusios, taryba sutarė pavesti tarybos pirmininkui išsiaiškinti su tarybos nariais būsimų komisijų sudėtį.

Kadangi iki naujų sąmatos metų valdyba nesuspėjo sąmatos projekto paruošti, valdybos vicepirmininkas J. Audėnas prašė tarybos nutarti leisti valdybai daryti mėnesines išlaidas 1/12 praėjusiųjų metų sąmatos ribose. Pasikeitus nuomonėmis, Audėno prašymas tarybos priimtas su papildymu, kad 1972 metų sąmatos projektą valdyba pateiktų tarybai tvirtinti ne vėliau kaip 1972 m. sausio 31 d.

Vliko Tarybos posėdžiui pirmininkavo dr. Bronius Radzivanas, Lietuvių Fronto Bičiulių atstovas, sekretoriavo Vytautas Vaitiekūnas, Lietuvių Krikščionių Darbininkų Sąjungos atstovas. Posėdy dalyvavo PLB atstovas Balys Raugas ir svečias prof. Bronius Kaslas.

(E)

Kudirka ir darbo stovykloje kovoja dėl žmogaus teisių

Devyni sovietų politiniai kaliniai, jų tarpe ir Simas Kudirka, reikalauja pagerinti sąlygas priverčiamo darbo stovyklose ir tikisi Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus pagalbos -- tokio turinio žinią paskelbė "The New York Times" dienraščio korespondentas Maskvoje T. Shabad. Šešių puslapių mašinėle rašytoje peticijoje kaliniai pareiškė: susirgę stovyklų įnamiai verčiami dirbti, kaliniai negauna pakankamo maisto davinio, gi tie, kurie pasiryžta vykdyti bado streikus, patenka į vienutes ir jie įvairiu būdu baudžiami. Kalinių prašyme pavaizduota padėtis Potmos stovykloje, apie 200 mylių į pietryčius nuo Maskvos. Peticijoje pažymėta: "Stovyklose laikant kalinius, siekiama juos palaipsniui paversti negalvojančiais bei paklusniais gyvuliais, sutinkančiais viską atlikti".

Šio skundo - peticijos nuorašai Maskvoje buvo išdalinti Vakarų spaudos atstovams. Tai jau antras, 1971 m. gruodžio mėn. pateiktas sovietų kalinių skundas. Pirmasis buvo nukreiptas į sovietų Aukčiausiąją Tarybą ir į J. Tautų Žmogaus Teisių Komisiją. Gruodžio 30 d. Vakarus pasiekusioje peticijoje pažymėta, kad 30 kalinių Potmoje 1971 m. gruodžio mėn. pradžioje vykdę trijų dienų bado streiką ir jų tarpe buvęs Simas Kudirka. Visi jie buvo nubausti kalinimu vienutėse ir jiems atimtos kai kurios lengvatos, pvz. leidimas lankytis giminėms ir teisė per metus gauti vieną paketą.

(E)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Sporto šventės iškilmių atidarymo kalbėtojai: prof. dr. A. Kabaila, Kovo pirm. V. Daudaras ir ALFAS valdybos pirm. J. Tamošiūnas.

XXII-ji SPORTO ŠVENTĖ

Praeitų metų gruodžio 27-31 dienomis į Sydnėjų jau 22-jį kartą susirinko Australijos lietuviai sportininkai išbandyti savo sportines jėgas, atnaujinti, arba iš naujo užmegsti draugiškas pažintis, pabūti šiame didžiausiame Australijos lietuvių jaunimo festivalyje ir tuo pačiu parodyti mūsų vyresniajai kartai ne tik savo sportinį pajėgumą, bet taip pat ir mūsų gražųjį lietuvišką prieauglį. O jo tikrai buvo nemažai ir šį kartą.

Gruodžio 27-ją dieną, jau gerokai prieš 11-tą valandą ryto, lietuvių turimos bažnyčios šventorius buvo užpildytas mūsų sportuojančiu jaunimu, pasipuošusiu savo sportiniais švarkais ir kitomis sportinėmis uniformomis. Į bažnyčią, paskui savo vėliavas įžygiavo šioje šventėje dalyvaujančių septynių Australijos lietuvių sporto klubų sportininkai. Sydnėjaus lietuvių klebonui kun. P. Butkui, buvusiam jaunystėje taip pat geram sportininkui ir visoje Lietuvoje buvusiam vienintellam dvasiškiui, turėjusiam sidabrinį Kūno Kultūros ženklą ir dabar esamam Sydnėjaus "Kovo" Garbės Nariui, atlaikius iškilmingas pamaldas, su pasakytu sportininkams specialiai pritaikintu pamokslu, Bankstowno lietuvių salėje įvyko bendri pietūs. Šiuose pietuose dalyvavo ir Australijos lietuviai studentai, kurie savo suvažiavimus jau eilę metų derina kartu su sporto šventėmis, nes dauguma studentų yra ir geri sportininkai. Sveikinimo žodį pasakė šventės šeimininkas "Kovo" valdybos pirmininkas Vladas Daudaras, Studentų V-bos pirmininkas V. Vaseris ir sporto klubų išrinktas posėdžių prezidiumo pirmininkas K. Starinskas.

Po puikiai paruoštų ir skanių pietų, kuriuos padarė sportininkų ir jų mamos, vadovaujamos niekuomet nepavargstančios Birutės Binkienės, ketvirtą valandą po pietų įvyko įspūdingas šios šventės atidarymas Sydnejaus Krepšinio Stadione.

Stebint dideliam skaičiui žiūrovų į salę įžygiuoja, nešini savo vėliavas, Adelaidės "Vyties", Bankstowno "Neries", Canberros "Vilko", Geelongo "Vyties", Hobarto "Perkūno", Melbourno "Varpo" ir Sydnėjaus "Kovo" sportininkai, dėvį vienodai blizgančias savųjų klubų uniformas. Išsirikiavus šiems 300 sportininkų, pakviečiama žiūrovų publika atsistoti. Garbingai įnešama kartu su dr. J.K. Valiūno paauko ta didinga Sporto Švenčių Trofėja, Australijos lietuvių Olimpinė Vėliava.

Iškilmingąją šventę pradeda Sydnėjaus "Kovo" pirmininkas V. Daudaras, sveikindamas visus atvykusius sportininkus, linkėdamas jiems ne tik sportinės sekmės bet taip pat pažymėdamas, jog mes, būdami lietuviai, turime kartu su sportu išlaikyti ir savąjį lietuviškumą, bei mūsų senas lietuviškas sportines tradicijas. Savo žodį jis baigė mūsų lietuvių olimpinės priesaikos žodžiais.

Savo sveikinimo žodyje Australijos Krašto Tarybos pirmininkas prof. dr. A. Kabaila paminėjo, kad matant taip daug gražaus jaunimo, tokiose didelėse sporto šventėse, žmogus pasijunti, kad visuomeninis darbas nėra tuščias, bet tai yra lyg atpildas ir paskatinimas ateities darbui mūsų visuomenėje.

Oficialiai šventę atidarė Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto valdybos pirmininkas J. Tamošiūnas, sveikindamas ir džiaugdamasis mūsų sportininkų gausumu ir pajėgumu ne tik aikštėse, bet ir visame mūsų lietuviškame gyvenime Australijoje. Jis asmeniniai kvietė kiekvieną aktyvų šventės dalyvį, metų bėgyje, pritraukti į savuosius klubus bent po vieną naują narį, nes pačiam sportininkui daug yra lengviau tas padaryti, kaip kad bent kuriam valdybos nariui.

Šiam iškilmingam šventės atidarymui buvo pakviesti Sydnėjaus "Dainos" choras ir Sydnėjaus Meno ansamblis vadovaujami savųjų dirigentų Br. Kiverio ir M. Umbražiūnienės, kurie, išeinant iš tradicinės plokštelių muzikos, puikiai sugiedojo Anglijos ir Lietuvos himnus. Išnešus Švenčių Trofėją ir Olimpinę Vėliavą ir, salę palikus sportininkams, prasidėjo pirmosios krepšinio rungtynės.

ŠVENTĖS REZULTATAI

Vyrų Krepšinis : I -- Geelongo "Vytis", II -- Sydnėjaus "Kovas", III -- Melbourno "Varpas" (šios trys komandos surinko po lygiai taškų ir laimėjimas buvo išvestas pagal procentinį mestas pagal procentinį įmestų krepšių santykį) IV -- Bankstowno "Neris" ir V-ta Adelaidės "Vytis".

Moterų Krepšinis: I -- Sydnėjaus "Kovas", II -- Melbourno "Varpas", III -- Adelaidės "Vytis", IV-ta Geelongo "Vytis", V -- Bankstowno "Neris".

Berniukų iki 18 metų Krepšinis: Adelaidės Krepšinis: I -- Adelaidės "Vytis", II -- Melbourno "Varpas", III -- Sydnėjaus "Kovas", IV -- Bankstowno "Neris" V -- Geelongo "Vytis".

Mergaičių iki 18 metų Krepšinis: I -- Melbourno "Varpas", II -- Sydnėjaus "Kovas", III -- Adelaides "Vytis", IV-- Geelongo "Vytis".

Baudų mėtymas: komandiniai -- Adelaidės "Vytis" ir II -- Melbourno "Varpas". Individualiniai -- G. Brazdžionis (Geelongas).

Moterų -- Malbourno "Varpas". Individualiniai -- N. Marcinkevičiūtė (Adelaidė) ir O. Šimaitytė (Geelongas)

Vyrų Tinklinis: I -- Sydnėaus "Kovas", II -- Canberros "Vilkas", III - Geelongo "Vytis".

Stalo Tenisas: Vyrų komandinės -- Sydnėjaus "Kovas", II -- Bankstowno "Neris", III -- Melbourno "Varpas. Moterų komandinės -- Canberrros "Vilkas", II -- Sydnėjaus "Kovas", III -- Adelaidės "Vytis" IV -- Melbourno "Varpas".

Vyrų vienetai: I -- V. Binkis, II -- V. Vaseris ir III -- K. Bagdonavičius (visi trys iš Sydnėjaus "Kovo"). Moterų vienetai: R. Araitė (Sydnėjus), O. Pilkienė (Canberra) ir III V. Laukaitienė (Sydnėjus). Mišrus dvejetas -- O. Pilkienė ir V. Vaseris, Vyrų dvejetas -- V. Binkis ir V. Vaseris, Moterų dvejetas -- O. Pilkienė ir N. Švedaitė (Canberra).

Lauko Tenisas: Vyrų komandinės -- I -- Sydnėjaus "Kovas", II -- Melbourno "Varpas" III -- Hobarto "Perkūnas. Moterų komandinės: Sydnėjaus "Kovas", II -- Adelaidės "Vytis". Vyrų individualinės: I. R. Gulbinas (Sydnėjus), II -- A. Krikščiūnas (Melbournas), III -- E. Karpavičius (Sydnėjus). Moterų Indiv. I. A. Morkūnaitė (Adelaidė), II -- J. Dryžienė, III -- R. Araitė (abi Sydnėjus). Vyrų dvejeto -- A. Krikščiūnas ir Skimbirauskas (abu Melbournas).

Šachmatų laimėtojais tapo Sydnėjaus "Kovas" Žaibo turnyro laimėtoju -- V. Liuga (Bankstowno Neris).

Golfas: Komandiniai - Sydnėjaus "Kovas", II -- Canberros "Vilkas" III -- Bankstowno "Neries", IV -- Melbourno "Varpas". Individualiniai -- dr. I. Venclova, II -- J. Padagas (abu Sydnėjaus "Kovo"), III -- G. Šumskas (Bankstownas).

KITI PARENGIMAI

Norint visus sportininkus kuo daugiau laikyti kartu, šeimininkai, šventės metu, buvo surengę pirmąjį vakarą Lietuvių Namuose Lidcombe "Iešmine - B. B.Q" kurios metu, nei pakilęs audringas lietus, negalėjo sustabdyti skambių lietuviškų dainų skambesio. Antrasis parengimas buvo Jaunimo Susipažinimo Vakaras, kur puikioje salėje buvo labai nuotaikingai linksmintasi. Įdomiausias tai buvo N. Metų balius, kur virš 700 sydnėjiškių ir svečių labai džiaugsmingai sutiko N. Metus. Ši didžiulė policijos klubo salė buvo pačių sportininkių kovičių išpuošta ispaniškuo stiliumi, visus pagražinimų škicus paruošiant meno mokyklos mokytojai kovietei krepšininkei A. Kraucevičienei su visa savo klase ir visa merginų krepšinio sekcija. Šis puikus išpuošimas nustebino ir jaunus ir vyresniuosius baliaus svečius. N. Metų dieną lietuvių skautų žemėje vyko Jaunimo Kongreso Sydnėjaus Išvykos K-to surengta gegužinė, kur daugumoje jaunimas, prie skanių kepsnių, praleido savo paskutinę šventės dieną Sydnėjuje.

IŠ KLUBŲ ATSTOVŲ POSĖDŽIO

Kiekvienoje sporto šventėje vyksta ir klubų pirmininkų ar atstovų susirinkimai, kurių metu būna sprendžiami visi sportiniai reikalai ir rankama nauja ALFAS valdyba. Į naująją ALFAS valdybą šiais metais tapo išrinkti Melbourno "Varpo" išstatyti kandidatai, pasiskirstę sekančiomis pareigomis: J. Tamošiūnas -- pirmininkas, R. Ragauskas -- sekretorius ir O. Baltrušaitis -- iždininkas. Pirmininko adresas: J. Tamošiūnas, 20 Quinn St., Heidelberg, Vic., 3084, Australia.

Be kitų einamųjų reikalų buvo svarstoma ir oficialus Amerikos Lietuvių sportinės vadovybės pakvietimas Australijos lietuvių vyrų rinktinės kartu su Jaunimo Kongreso atstovais atvykti į Ameriką ir Kanadą krepšinio gastrolėm. Šį reikalą atidžiai apsvarsčius, negalima buvo prieiti prie vienokio ar kitokio sprendimo, nes pakvietimą gavus tik prieš Kalėdas liko labai trumpas laikas lėšų sutelkimui, ypatingai kai jau Jaunimo Kongreso atstovai yra išrinkti ir jų piniginiai reikalai eina gana sekmingai. Atstovai įgaliavo naująją ALFAS valdybą, kuo skubiausiai susirišti su Amerikos ŠALFAS, bandant šį reikalą plačiau išstudijuoti.

Šis pakvietimas į Ameriką sukėlė didelį entuziazmą mūsų krepšinio rinktinių tarpe ir šių metų rinktinė, kuri tik keliais taškais pralaimėjo prieš Sydnėjaus meisterį YMCA, kurios sudėtyje yra du aukštaūgiai amerikiečiai, tikisi pabandyti savo jėgas su Amerikos lietuviais, kas jiems būtų ypatingai gera pamoka jų žaidime.

Australijos sporto šventę atidarant, įnešama dr. J. K. Valiūno švenčių trofėja ir šventės olimpinė vėliava. Iš kairės: R. Laukaitytė, Kovo pirm. V. Daudaras, G. Mikalauskas, J. Šliogeris ir V. Laukaitytė.

PLJK REIKALU...

(Atkelta iš 1 psl.)

Apynytė, Violeta Bitinaitė, Ugnė Kazakaitė, Elena Kiverytė, Chris Matulis, Jūratė Reisgytė ir Vytenis Vasaris. Rinkimai įvyko praeitų metų gruodžio 12 d.

Sydney, Australijoj yra leidžiamas savaitraštis "Mūsų Pastogė". Iš ten gauta įdomi žinia, kad sydnėjiečiai užsidegę JK išvykos ruoša, ėmėsi iniciatyvos redaguoti "MP" pirmąjį šių metų numerį! To numerio redagavimui sudarytas net redakcinis koelktyvas, kurin įeina: Jūratė Reisgytė, Audrius Garolis, Vytenis Vasaris ir Antanas Laukaitis. Be to, "M. P-je" įsivedė pastovų skyrių "Sydnėjaus Kongresienos". Tai prošvaistės, paliekančios Jaunimo Kongreso ruošimo gerus pėdsakus.

JK Programos komisijos darbas (pirmininkas dr. Algis Norvilas), yra bene vienas iš pagrindinių JK darbų. Pateiktas programos projektas buvo svarstytas ir diskutuotas Komiteto ir komisijos posėdžiuose. Nelengvas uždavinys yra pakviesti tinkamus ir įdomius prelegentus Studijų dienoms. Studijų dienos įvyks Kent State Universitete, Cleveland.

Programos komisijos pirmininkas A. Norvilas yra susitaręs su dr. Romu Kriaučiūnu, patyrusiu anketų ruošime ir davinių vertinime, paruošti lietuviškam jaunimui anketą apie mūsų jaunimo nuotaikas, lietuvybės išlaikymo ir kt. problemas. Surinktų davinių vertinimui bus naudojamas kompiuteris.

Žymi JK eigos dalis įvyks Kanadoje. Kanadoje ruošiamoji programa pavadinta "Jaunimo stovykla". Vieta -- Romuvos stovykla. Komisijos pirmininkas yra Gediminas Breichmanas su žymiu pagelbiniu personalu.

Jaunimo Kongresu taip pat rūpinasi ir jį globoja PLB. Posėdžius stebi ir juose savo patarimais jungiasi PLB pirmininkas St. Barzdukas. M. Lenkauskienė yra PLB Jaunimo sekcijos vadovė ir Atstovų komisijos pirmininkė.

Įžengus į Jaunimo metus, tebūnie mūsų visų bendras rūpestis: -- lietuviškas atžalynas ir Jaunimo Kongreso geras pasisekimas!

PLJK Inf.

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
MACHINISTS
DIEMAKERS
Must be able to set up work from Blue Prints and Close Tolerance. None other need apply. And be able to work the night shift.
Apply 7:30 to 4:30 Mon. thru Fri.
THE OLOFSSON CORPORATION
2727 LYONS AVE.
LANSING, MICHIGAN 48910
An Equal Opportunity Employer
(95-4)

WINDERS
AC-DC Motors
Transformers
Large Industrial, utility apparatus rebuilding.
Profit sharing, health and life insurance, Blue Cross, Blue Shield paid.
NATIONAL ELECTRIC COIL
Division of McGraw Edison Co.
380 FAIR AVE.
FERNDALE (DETROIT), MICH.
An Equal Opportunity Employer
(92-3)

WANT JOURNEYMAN
or
1ST CLASS SKILLED
DIE MAKERS
Progressive die experience necessary. Must have job shop experience.
Full time, days, fringe benefits and overtime.
ZIP TOOL & DIE
15325 Brookpark Rd.
Cleveland, Ohio
(2-8)

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR $13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS $13.00, PUSEI METŲ $7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAISOMI REDAKČIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRĄŽINAMI TIK AUTORIAMS PRAŠANT • PAVARDE PASIRAŠYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

JAUNIMAS DISKUSIJŲ ŠVIESOJE

Toronte įvykęs lietuvių studentų suvažiavimas buvo savotiškas prototipas apčiuopti lietuviškojo jaunimo šąvoką.

Jaunimo kongreso išvakarėse vis dažniau į spaudos skiltis bei viešuomenės dėmesį atklysta abstraktiškoji "mūsų jaunimo" sąvoka. Tas savotiškas generacijų rėžis švelniai niveliuojamas vyresniųjų rūpesčių jaunimo veikla. Vyresnieji ruošia savo vaikams platų pasižmonėjimą. Tačiau ruošia su giliu ir spekuliatyviu tikslu: prilaikyti vaikus ant savo tradicinių takų, įteigti jiems pomėgį tiems sentimentams, kuriais gyvena tėvai.

Tėviškės Žiburių korespondentas, turėjęs progų betarpiškai stebėti studentų suvažiavimą Toronte, piešia tokį paveikslą: Visi jau gimę Š. Amerikos žemyne, čia augę ir aukštesnius mokslus pradėję ar įpusėję. Tarp savęs kalba angliškai. Mėgsta iškilmingus viešbučius ir šokius. Pvz. suvažiavimo metu šokių vakarai buvo gausiai lankomi, o kiti dalykai susilaukė daug mažiau dėmesio. Lietuviškieji reikalai jiem nėra svetimi, nors toli gražu nepirmaeiliai. Suvažiavime jie gana gyvai domėjosi Lietuvos istorija skaidrėse. Simo Kudirkos byla jų širdyse tebėra gyva. Lankymosi klausimas okupuotoje Lietuvoje domina. Organizaciniai reikalai, atrodo, mažiausiai rūpi -- juos sutvarkys "kas nors kitas".

Torontiškis žurnalistas nusakė bendrojo reiškinio esmę, jis nusakė tai artėdamas prie reiškinio branduolio. "Kas nors" atkakliai ir pastoviai tvarko organizacinius jaunimo reikalus. Ir ateinančio jaunimo kongreso reikalai tvarkomi "ko nors" galantiškai kviečiant jaunimo atstovus į talką.

Jaunimas eina į kongresą kaipo beveidė, abstraktiška, politinėms bei ideologinėms pasaulėžvalgoms indiferentiška sąvoka. Vienijantis pradas išlieka tiktai etniškas dalyvių ryšys. Ar tas vienijantis etninis ryšys gali būti, statybiškai tariant, rišamoji medžiaga? Tiktai ta rišamąja medžiaga pasitikint, kongreso faktas paliks ilgesnę ir patvarią įtaką jaunimo susivokime. Ar pakanka jauno, modernaus žmogaus dvasiai tenkintis idealia ištikimybe savo etninei kilmei? Juk supantis jį gyvenimas teikia daug ieškojimų ir sprendimų, stovinčių už zoologiškai etninio prado. Ar jis privalo pas svetimus atrasti atsakymus ir stoti į jų grupes?

Reikia ideologinio papildinio, reikia savos pasaulėžiūros, reikia grupavimosi pagal savo gyvenimo sampratos principus. Šie pažyminiai giliai įsirėžia į jaunojo asmens dvasią, ragina jį giliau jausti ir savo etninę priklausomybę. Lietuvos universiteto studentų ideologinė diferenciacija buvo turtinantis papildinys savo etninei prigimčiai. Neutralioji "Studentų sąjunga" neturėjo nei populiarumo, nei patrauklumo. Tik per savo ideologinius junginius jaunimas priartėja prie savo istorijos, patikimiausiojo savo etninio priklausomumo pamato. Tėviškės Žiburių korespondento sakinys "domėjosi Lietuvos istorija skaidrėse", yra vaizdingas ir sarkastiškas. Argi tiktai skaidrėse sutilpo Lietuvos istorija?

Intelektualiniai, pasaulėžiūriniai sambūriai klestėjo Maskvoje, Berlyne, Petrapily, Odesoje... Iš jų radosi pirmasis Nepriklausomosios Lietuvos intelektualinis elitas. Nepriklausomybės metais intelektualinio jaunimo gyvenimo mozaika rado savo aprąišką pasaulėžiūrinėse universitetinėse korporacijose.

Į jaunimo kongresą jaunimas turėtų žiūrėti kaipo į plačią savo ideologinių atsišakojimų konfederaciją. Yra visiška visuomeninio gyvenimo ignorancija tvirtinti, kad jaunimui "svetimos" buvusios politinės partijos; kad jaunimas nori būti lietuviškas, bet ne partinis; kad jaunimas "nesidomi politika". Juk čia pat, atsigrįžęs į jį supantį gyvenimą, jis atranda principinius ideologinius skirtumus ir jaunimo susigrupavimuose.

Tie principai nesensta, jie permanentiški ir kosmpolitiniai. Jie ir sudaro branduolį tų "buvusių politinių partijų", kurių esmę nori užgožti paprasta ignorancija.

"Lietuviškieji reikalai jiem nėra svetimi", pastebi torontiškis korespondentas.

Abstraktiškai - etniniu požiūriu tai yra ir liks idealas: nėra svetimas. Konkrečiai įsijungus į savo pasaulėžiūros sambūrį, lietuviškieji reikalai taps s a v i.

Blankusis, "bepartinio" tipo jaunuolis gali tikti tiktai estradai, tai yra dekoratyviam intelektualinio gyvenimo papildiniui.

Toronte įvykęs lietuvių studentų suvažiavimas, kaip teigia spauda, paliko blankoką įspūdį. Tai buvo būsimojo kongreso prototipas. 180 dalyvių pažiūrėjo į suvažiavimą, kaip į pripuolamą suėjimą, kur rišamoji medžiaga buvo etninis pradas. Tai nebuvo idėjinių intelektualinių grupių konfederacijos užuomazga. Toronto suvažiavimas praėjo vienadieniško reiškinio ženkle. Tai yra svarbus įspėjimas kongreso prasmei. (jg)

Mums rašo

NETEISINGA NEAPYKANKA

PLB valdybos pirm. St. Barzdukas š. m. Draugo sausio mėn. 5 d. laidoje "Naujų Metų slenkstį peržengus" pareiškė savo straipsnyje — Bendros kalbos ir sutartinio darbo galimybes aiškinantis — be kitų gerų dalykų pridėjo ir šaukštą deguto ir tas prieskonis sugadino visą straipsnį ir PLB pirmininką pavertė pigiu partinių politikierium.

Naujų metų angoje žmogus galvoji, kam buvo reikalinga toks pasakymas? Ką priduoda? Ieško vienybės, ieško susitarimo, o čia tau į veidą drebia, nors tu nesi kaltas.

Kalbėdamas apie vadovavimą p. Barzdukas pabrėžia: **"Nederėtų kartoti nepriklausomos Lietuvos laikų klaidos, kai autoritetinis režimas įsivedė valstybinio galvojimo bei politinių sprendimų monopolį ir kritišku momentu tauta buvo palikta be vadų savo pačios apgailėtinam neorientuojamam likimui."**

Tauta palikta be vadų yra komunistų pareiškimas. Jie nuolat kartoja savo propagandoje, kad "Jūsų vadai jus paliko". Latviai turėjo vadą, bet jo likimas visiems žinomas. Jei p. Barzdukas kaltina vadus, kad jie nepasiliko, tad kodėl p. Barzdukas nepasiliko tautai vadovauti? Kokie gi vadai galėjo vadovauti, kai Maskvos žmogžudžiai su kadrais budelių kankino, žude, trėmė nekaltus lietuvius. Ką būtų vadai darę?

Toks tyčiojimasis iš tragiškų laikų yra nesveiko politinio galvojimo padaras. Po tokio pareiškimo žmogus jau nebetiki ir kitomis mintimis, nes jos užtemdo lietuviško reikalo svarbą. Tai tušti, pigūs užgaulingi nekaltai lietuvių visuomenės daliai, kurį tuo laiku turėjo tą tragišką epizodą išgyventi.

Net ir dabar dar nebuvo aiškių nurodymų, nieks nemėgino įrodinėti, ką turėjo padaryti, kad kraštas būtų buvęs apsaugotas nuo to maskvinio košmaro. Prisiminkime tik Čekoslovakiją. Ji, rodos, turėjo vadus, niekas nepabėgo, o koks jos ir jos vadų likimas?

Man atrodo jau yra laikas baigti pigius politinius puldinėjimus, nes jie nieko gera nežada nei tautinei vienybei nei pačiam PLB vadui p. St. Barzdukui.

A. M.

• **Pedagoginio Lituanistikos Instituto** direktorius Domas Velička atsiuntė tokio turinio laišką:

"Instituto vardu nuoširdžiai Dirvai dėkoju už žurnalistinę pagalbą lietuviškajam švietimui: Mečiui Valiukėnui už nuoširdų absolventų vakaro aprašymą (1971. XII. 31), o Dirvai — už paskyrimą pačios geriausios vietos tam iliustruotam aprašymui.

Toks DIRVOS dėmesys, rodomas jau ne nuo šiandien, yra reikšmingas ne tik mūsiškiam Institutui, kuriame dar gali rusenti lietuvybės žarijos, bet ir visai išeivijai, kurion spauda išnešioja tos gyvybės žarijas.

Mūsiškė išeivija palaipsniui jau virsta emigrantine mase, kuri trankiai dar tebešoka "Mikitą", bet tyliai jau vengia lietuviškosios mokyklos bei savišvietos.

Jūsų, kaip spaudos žmonių, įsikišimas į tą emigrantėjimo vyksmą gali ne vienam atverti akis, jog lietuvybės jėga slypi ne vien trankiame "Mikitos" šokime...

Tad dar kartą ačiū Jums, Vyrai, už Instituto darbų aprašymus ir tų aprašymų išspausdinimą."

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

EMILIJA ČEKIENĖ

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Apie didelį įvykį yra daug rašoma ir kalbama. Šį kartą laukiame didžio lietuvių gyvenime įvykio -- Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso kuris įvyks jau už pusmečio. Seniai spaudoje skaitome įvairius jaunimo ir senimo pasisakymus. Dėmesį atkreipia vienos I-jo ir dabartinio kongreso būsimos jaunos atstovės Jūratės Reisgytės žodžiai:

"Labai nepatinka man anglų kalbos įvedimas į kongresą. Jei dalis amerikonų negali susikalbėti lietuviškai, tai jie tą problemą turi spręsti tarpusavyje. Visų kitų kraštų atstovai, atvyks tantieji į kongresą lietuviškai mokės, nes tai pagrindinė sąlyga mandatui gauti. Tad kodėl iš kongreso programos bus išjungti tų kraštų atstovai, kurie anglų kalbos nemoka? Be to principinis reikalas: Lietuvių jaunimo kongrese -- lietuvių kalba".

Tai puikus jaunosios kartos supratimo įrodymas. Jei tikrai programoje tas numatyta, tai būtų pravartu rengėjams dar pasvarstyti. Istorija kartojasi. Aktyvusis išeivijos jaunimas, kuris imasi svarstyti savo tėvų žemės ateities klausimą, reikia manyti, yra susipažinęs ir su praeitimi, iš kurios galėtų ir pasimokyti. Toks anglų kalbos į lietuvių kongresą įvedimas primena panašią praeitį, kai 1936 m. Lietuvos Vyčių seime Bostone vienas dar neseniai atvykęs iš Lietuvos jaunuolis pasiūlė Vyčių seimuose ir susirinkimuose vartoti anglų kalbą, tai kitas čia gimęs, nors pats mažai mokąs lietuviškai užprotestavo sakydamas: įvesti anglų kalbą būtų prieštaringa ir sveikam protui ir Vyčių konstitucijai. Juk tam jie ir vadinasi Lietuvos Vyčiais.

Iš tikro, kokia gi nauda bus atvykusiems iš kitokių kalbų kraštų lietuviukams, jei nesupras apie ką kongrese buvo kalbama.

Kita praeito PLJ kongreso klaida buvo, nors atrodo smulkmena, bet ji svarbi ir rengėjams lengvai įgyvendinama, tai didžiajame bankete paskirstymas vietų prie stalų. Praeitą kartą visi sėdėjo su savo krašto, miesto ar apylinkės draugais. O kongrese juk turi būti didžiausia susipažinimo ir jaunimo pabendravimo proga su kitų kraštų ar bent miestų jaunimu. Tas pat buvo sporte ir kituose parengimuose. Parengimų komisija skirstydama vietas turėtų į tai atsižvelgti ir pasirūpinti, kad iš toli atvykę svečiai nenuobodžiautų ir naujų pažinčių įgytų.

AR PRAEITIS NEREIKALINGA?

Kaip senimo taip ir jaunimo tarpe yra įvairiai galvojančių ir nieko negalvojančių, nedirbančių jokio tautinio darbo, tik sau gyvenančių. Turime aktyviai besireiškiančio akademinio jaunimo ir juo didžiuojamės, jiems komplimentus beriame. Tačiau, nežiūrint kaip labai mes juos mylime bet neišvengiame ir vieno kito kritiško žodžio, ką vėliau jie patys supras ir bus mums dėkingi ne mažiau, kaip ir už komplimentus.

Atkreipė dėmesį vieno aktyvaus jaunosios kartos atstovo pasisakymas VLIKo seime Detroite, kad esą jaunimui daugiau rūpi ne buvusi nepriklausoma Lietuva, kurios jie nematė, bet dabartinė Lietuva, jos vargai ir lietuviu laimėjimai. Laisvinimo darbe jaunimas nemato konkrečių darbų, daugumas nežino apie VLIKo veiklą. Dar mažiau jaunimas žino apie ALT ir ką ji daro, nežino ar ALTa ar LB-nė naudingesnį darbą dirba ir t.t. (Draugas, gruodžio 23 d. 1971)

Šie pasisakymai liūdnai nuteikia skaitytoją, bet nėra tragiški, nes prie gerų norų galima labai lengvai ir greit visa tai sužinoti, juk apie visas aukščiau minėtas institucijas, jų tikslus ir veiklą yra pakankamai išleista leidinių, o dabartinius jų darbus ir žygius reikia tik sekti mūsų spaudoje ir jaunimas gali žvelgti į juos per savo jaunatviškos kritikos prizmę, ieškoti geresnių metodų, vyresnieji mielai tam pritars ir perduos vadovavimą. Tačiau nieko pačiam nežinant kritikuoti, kad ki-

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Okupuotoje Lietuvoje mūsų mokslininkai ir menininkai, nors labai sunkiose sąlygose dirbdami -- savų komunistų ir Maskvos valdžios varžomi bei nuolatos ujami -- vaisingai tempia lietuviškos kultūros vežimą. Ypač lituanistikos srities veikalai pasiekia tikrai pasigėrėtinų laimėjimų. Tačiau beveik visi yra su prieskoniais: įžangoje arba ir teksto vidury būtinai įterpiami "Lenino šlovės" paspalvinimai...

• Štai pasirodė graži, turininga J. Jurginio knyga apie Lietuvos pilis. Kruopščių pastangų darbas, daug tikrų žinių sutelkta, dėstymas maždaug beveik objektyvus, įdėta įvairių iliustracijų, žodžiu -- vertinga knyga. Tačiau, deja, Maskvos botagas ir čia skaudžiai užplieké autoriui per pečius: įsakmiai nurodė ką ir kaip rašyti! Pvz. tekste yra atskiri skyriai apie žymesnes lietuvių pilis, kaip Kauno, Vilniaus ir kt. Betgi partija neleido Jurginiui atskirais skyriais dėti tas mūsų senovines pilis, kurių vietovės dabar yra bolševikų užgrobtos, nuo "tarybinės Lietuvos" atskirtos ir atiduotos slavams... Būtent: Vytauto Didžiojo statyta Gardino pilis, mūsų istorijai reikšminga Naugardėlio pilis, Lydos ir kt. Bet autoriui, matyt, labai norėjosi veikalą padaryti pilną, nesužalotą. Tad jis apie tas "nelietuviškas pilis" gana plačiai išdėsto bent įžangoje... Štai, kokių graudžių dalykų yra knygose iš anapus. Todėl į viską reikia mums žiūrėti kritiškai, komunistinius prievartavimus atsijoti. O dažnai tie partiniai paspalvinimai gana sunkiai įžiūrimi, gudriai paslėpti.

• Gal būt, ypatingiausiai partija žaboja rašytojus, nes į žodinį meną patogiausia yra įpumpuoti savos propagandos bacilas (nors okupantai sugeba ir muziką, dailę, architektūrą, net agronomiją pajungti savo tikslams).

Kauno teatre buvo įspūdingai paminėta Juozo Grušo 70 metų sukaktis. Sako, jis pats didelių iškilmių nenorėjęs ir vengęs (prieš savaitę, jam esant Maskvoje -- tariantis dėl jo pjesių ten pastatymo -- mirė jo sūnus, 35 metų, jau anksčiau buvęs nevisai sveika širdimi).

Pirmiausia Panevėžio teatras parodė jo "Pražūtingą apsvaigimą" (tai ta pati jo pjesė: Meilė, džazas ir velnias). Užpildytame teatre buvo gausu sveikinimų, gauta telegramų, įteikta dovanų. Diržinskaitė įteikė Liaudies rašytojo vardo ženklą. Rašytojų vardu sveikino Bieliauskas. Kauno teatro vyrų choras padainavo iš Herkaus Manto dainą: O, saule... Po šios sukakties Kaunas laukia naujos Grušo pjesės pastatymo -- "Barbora Radvilaitė", kuri yra dar rankraštyje.

• Kai kam kyla klausimas, kaip J. Grušas, retas iš dar laisvoje Lietuvoje subrendusių autorių -- taip iškilo, nors ir ne perdaug lankstydamasis partijai? Viena, tai dėl didelio trūkumo pajėgių dramatrugų. Šis žanras labai reikšmingas partijos planuose, nes -- greitai ir įspūdingai paveikia publiką, betgi jis nėra lengvas bet kuriam eiliniam rašytojui; čia reikia ne vien tikro talento, bet ir gilesnio subrendimo. Antra, matyt, partijai buvo aišku, kad iš eilinių savo propagandistų ir pataikūnų rašytojėlių dramos žanro nepajėgia išsiugdyti. Čia reikėjo dairytis tokio talento, kuris bent kitiems galėtų rodyti kelią. O tik laisvėje susiformuoja stipri kūrybinga asmenybė. Todėl J. Grušas iš beletristikos perėjęs į dramaturgiją (o gal buvo ir paskatintas), tapo net labai reikalingas. Žinoma, jisai turi taikytis prie Maskvos valdovų ir stengtis neiškrypti iš jų nurodytų gairių, betgi savo talentą jau laisvoje Lietuvoje subrandinęs ir išsiugdęs -- jis yra pajėgus sužibėti tikro meno kibirkštim. Ir labai gaila, kad jis šiandien mums negali atskleisti grynos teisybės: kas jo veikaluose yra laisvos kūrybinės dvasios vaisius, o kas -- okupantų jungo varžtų rezultatas...

PLJ Kongresas...

(Atkelta iš 3 psl.)

ti nieko neveikia yra nelogiška ir nekorektiška.

Be to, jaunimui nesistengiant sužinoti, ką kiti yra padarę, nėra prasminga sudarinėti prie dabartinių VLIKo ar ALT institucijų jaunimo sekcijas, komisijas. Nežinodami praeities, gal būt jie pradės darbą, eikvos energiją ir lėšas darbams, kurie jau seniai kitų atlikti. Štai vienas iš panašių atsitikimų, kai Simo Kudirkos metinių proga, kaip žinome, lietuvių jaunimo komitetas suorganizavo Bostone paminėjimą, atkreipė JAV spaudos dėmesį, kalbėjo apie Simo tragediją ir, kad yra jau parašyta anglų kalba studija ir ieškoma leidykla, kuri sutiktų išleisti Bet nei vienu žodžiu nebuvo prisiminta, kad viena apie Simą Kudirką informacinė knyga anglų kalba ne tik jau parašyta, bet ir gražiai 2000 egz. išleista ir eina į svetimųjų rankas. Tas pat buvo ir Kanadoj studentų suvažiavime kalbeta. Ar mūsų jaunieji veikėjai to nežinojo ar sąmoningai nutylėjo? Juk buvo gera proga apie tai pranešti svetimųjų spaudai ir net jiems bent parodyti, jei ne dovanoti supažindinti, idant žinotų jog mes dirbame, kad dėl Amerikos padarytos politinės klaidos taip greit nenusileidžiam. Štai vienas informacinis leidinys jau išleistas, o kitas gal būt kitokio pobūdžio, gal platesnės apimties dar teberuošiamas.

Nerimtas tvirtinimas, kad jaunimui nerūpi buvusi nepriklausoma Lietuva, o tik dabartinė okupuota. Jei nežinai Lietuvos praeities, tai nežinosi ir ką ji prarado bolševikų okupuota būdama. Žinoma, kiekvienas ir jauniausios kartos atstovas pasakys, jog prarado laisvę. Lietuva nustojo politinės, kultūrinės ir ekonominės laisvės, reiškia prarado viską, tauta gyvena komunistinės Rusijos vergijoje.

Teisingai tas jaunuolis sako, kad reikia stebėti dabartinės Lietuvos laimėjimus, mokslo ar darbo veikloje, tačiau būtina žinoti ir tai, kiek daug Lietuva buvo pasiekusi nors ir trumpame nepriklausomybės laikotarpyje ir tai, kad jeigu ji iki šiol būtų nepriklausoma, tai šimteriopai daugiau būtų pasiekusi, negu dabar. Tai rodo statistika lyginant Lietuvą su kitais tolygiais laisvais kraštais, tai matome ir tarp sovietų okupuotos Rytų ir laisvos Vakarų Vokietijos vispusiškos pažangos skirtumo.

Nėra malonu girdėti iš jaunuolių, nemačiusių nepriklausomos Lietuvos, kad jiems todėl ir neįdomu apie ją žinoti. O labai būtų naudinga ir net reikalinga žinoti apie kitus JAV lietuvius taip pat nemačiusius jokios Lietuvos, bet neapsakomai daug nuveiusius jos naudai, savos kartos lietuvių ir amerikiečių tarpe. Iš jų šiai kartai dar prisimenami pačiam gyvenimo stiprume iškeliavę į amžinybę, gilius pėdsakus išeivijos lietuvių istorijoj palikę kun. Jutt-Jutkevičius, adv. A. Olis ir daug kitų.

Į jaunimo nusiskundimą, kad jie neinformuojami, VLIKo seime taikliai atsakė vyresniosios kartos atstovas M. Mackevičius: "Jaunimas nežino, kas yra VLIKas, ALTa, Bendruomenė, mes neinformuoti, sako. Čia ir yra didžiausia nelaimė. Jaunystė ir yra toks metas trokšti viską žinoti, kas buvo praeity, kas yra dabarty ir galvoti, kas bus ateity. Jaunimas neturi laukti, kad jį informuotų, pats turi veržtis į žinias. Laikraščiai ir žurnalai pilni įvairios informacijos".

Gaila, kad mūsų mielas jaunimas jų neskaito, bet džiugu, kad patys redaguoja savo laikraštėlį "Lietuvių Jaunimas". Tai labai graži pradžia patraukiant jaunuosius spaudos darbams. Bet ir šiuo atveju nors kiekviena proga jie nori reikštis atskirai nuo vyresniųjų, tačiau be jų jokiu būdu neapsieina. To laikraštėlio LJ redaktorius VLIKo seime nusiskundė, kad pradėtas jų leisti "Lietuvių Jaunimas" dabar skęsta skolose. Mes esame prasiskolinę 2000 dol. su viršum. Dabar daugiau 2 tūkstančiai egz. to laikraštėlio guli redakcijoje, nebeturime pinigų pašto išlaidom padengti. Tas laikraštis siuntinėjamas viso pasaulio lietuvių jaunimui nemokamai.

Sveikintinos jaunimo pastangos, bet kas dabar apmokės tas skolas. Čia vėl pasigendama vyresniųjų bendradarbiavimo bei talkos, atvirai kalbant, jų pinigų. Tačiau šiuo metu vyresniųjų uždarbiai daug mažesni už jaunųjų. O senimas viens po kito išeina į pensiją. Ar ilgai pajėgs mokėti tokias skolas? Kodėl pav., viso pasaulio jaunimui siuntinėti nemokamai? Tegu tik jie tą laikraštėlį skaito ir į jį rašo, visų tėvai su malonumu prenumeratas apmokės, o kurie patys savarankiškai gyvena, kodėl negali užsimokėti ir dar auką pridėti, kaip tai praktikuoja jaunosios kartos dauguma tėvų savo laikraščių išlaikymui. Tai gražus pavyzdys ir vaikams.

Jeigu jau tas laikraštėlis nepajėgs išsilaikyti, tai ir čia išeitį rasti nėra sunku idant jaunimas turėtų progos pasireikšti -- steigti savo redaguojamus skyrius jau esamuose laikraščiuose, kur jie bus mielai redakcijų priimami. O jei ir tokios iniciatyvos mūsų jaunimas nepanorės imtis, tai lieka domėtis esamais laikraščiais ir žurnalais, kuriuose netrūksta įvairių žinių apie jaunimą, jų veiklą, laimėjimus ir siekius. Tegu tik patys bando daugiau rašyti.

Lietuviško jaunimo iki 30 m. amžiaus veidas

KVIEČIAME UŽPILDYTI ANKETĄ IKI Š.M. VASARIO 1 D.

Užpildyti, iškirpti ir atsiųsti Dirvai iki 1972 m. vasario 1 d. Kiekvienas Dirvos skaitytojas prašomas talkos, pasiūlyti šią anketą jaunimui užpildyti. Anketa nevardinė. Atsakymų sąvadas bus paskelbtas "Dirvoje".

AŠ

Moteris ☐ Vyras ☐ Amžius ☐

Moksleivis ☐ Universiteto studentas ☐ Baigęs Univ. mokslus ☐

MANO LIETUVIŠKUMAS

Kalbu lietuviškai: Sunkiai ☐ Vidutiniškai ☐ Gerai ☐

Rašau lietuviškai: Blogai ☐ Vidutiniškai ☐ Gerai ☐

Politinis liet. išeivijos gyvenimas: Nesidomiu ☐ Blogai pažįstu ☐ Gerai pažįstu ☐

Kultūrinis liet. išeivijos gyvenimas: Nesidomiu ☐ Blogai pažįstu ☐ Gerai pažįstu ☐

Skaitau lietuviškus laikraščius: Neskaitau ☐ Retai skaitau ☐ Dažnai skaitau ☐

Skaitau lietuviškas knygas: Neskaitau ☐ Retai skaitau ☐ Dažnai skaitau ☐

Lankau lietuviškus parengimus: Nelankau ☐ Retai lankau ☐ Dažnai lankau ☐

Priklausau lietuviškoms organizacijoms: Nepriklausau ☐ Tik jaunimo ☐ Ir bendrinėms ☐

Pažįstu Lietuvos istoriją ir kovas dėl laisvės: Nepažįstu ☐ Vidutiniškai ☐ Gerai ☐

Pažiūra į santuoką: Tik su lietuviu-aite ☐ Tautybė nesvarbu ☐ Neapsisprendęs-usi ☐

MANO GYVENIMO PRASMĖS SĄVOKA

kad būčiau gyvenime laimingas-a pageidauju:

- ☐ būti naudingu-a kitiems
- ☐ būti garsiu-ia
- ☐ būti mylimu-a
- ☐ būti turtingu-a
- ☐ turėti įdomų darbą
- ☐ gyventi lietuviškoje aplinkoje
- ☐ sutapti su gyvenimo rutina
- ☐ tenkinti savo pomėgius

Lietuvos ribų mokslinis tyrinėjimas

Dr. J. Jakštui, LKM Akademijos N. Anglijos Židinio susirinkime praeitais metais lapkr. 27 d. buvo įteikta dr. Petro ir Pranės Kaladžių paskirta premija 500 dol. už Lietuvos ribų mokslinį tyrinėjimą.

Mecenatas dr. P. Kaladė savo kalboj pabrėžė, kad lietuviai intelektualai kovą už Lietuvos išlaisvinimą svarbiausia gali vesti mokslo priemonėmis, atremdami rusų melus ir klaidas, stengdamiesi ištirti etnografines Lietuvos sienas, išaiškindami baltų kalbų ir slavų skirtingumą. Dėl to jis sveikina dr. Jakštą, dirbantį šioj srity ir linki sėkmės.

Dr. J. Jakštas prisipažino staigiai užkluptas ir nepasiruošęs šiuo reikalu kalbėti. Jis dėkojo dr. Kaladei už išjudinimą šiuo klausimus tyrinėti ir sudarymą sąlygų tam darbui.

Eidamas prie savos temos "Mažosios Lietuvos apgyvendinimas ir Mortensen teorijos kritika", pasisakė ne tiek tą teoriją norįs griauti, kiek stengiasis objektyviai aiškintis, kaip Mažojoj Lietuvoj gyventojai amžių būvyje keitęsi. Tuo klausimu jau buvęs susidomėjęs studijuodamas Lietuvos universitete, kaip paskaitęs Heinrichaitės disertacijos šiuo klausimu komentarus. Trumpai suglaudus Heinrichaitės ir jos vyro Mortensenų pažiūra buvo ta, kad lietuviai Mažojoj Lietuvoj ne autochtonai, bet vėlesni imigrantai iš Lietuvos, ėmę ten keltis 15 amžiuje, kai senieji prūsai dėl įvairių istorinių priežasčių išnykę. Vėliau lygia dalimi atsiradę ir vokiečiai kolonistai. Abi tautybės sumišusios. Ilgainiui vokiečiai persvėrę, ir kraštas pasidaręs vokiškas.

Iš tikrųjų Mažoji Lietuva iš seno buvo pirmykštė giria, senuosiuose istoriniuose šaltiniuose vadinama solitudo, Wildniss, lietuviškai -- dykra. Nuo senovės čia daugiausia gyveno dvi baltų kiltys: nadruviai ir skalviai. Jie nebuvo sėslūs žemdirbiai, bet keliaujantieji medžiotojai, bitininkai, žvejai, kariai ir nekartą plėšikai. Didžiulė dykra buvo labai retai tegyvenama. Juos nugalėjo nuo Vyslos besiskverbią kryžiuočiai. Bet senieji gyventojai išliko. Tik vakariniu pakraščiu kūrėsi vokiečių germanų kolonistai, maišėsi su vietiniais gyventojais prūsais, kuriais buvo pavadintos visos baltų kiltys tarp Vyslos ir Nemuno. Tas kraštas, kryžiuočių valdomas, tapo Lietuvos ir kryžiuočių kovų arena. Tai trukdė gyventojams tapti sėsliais žemdirbiais. Gyventojų iš viso buvo mažai. Tyrinėtojai laikė, kad kovų metu daug vietinių gyventojų žuvo, o į jų vietas traukė lietuviai. Čia remtasi vadinamaisiais "Wegeberichte" -- keliaraščiais į Lietuvą plėšti, kur nurodoma gyvenamosios vietos jau Lietuvoj, pažymint, kad tose žemėse "yra ko plėšti". Atseit, plotai ligi Lietuvos turėję būti anuomet tušti. Betgi kryžiuočiai mano dr. Jakštas, savindamiesi visas žemes nuo Vyslos iki Nemuno, "savo krašto" juoba neturtingų, nelietė, tad jų vietovės "Keliaraščiuose" ir nežymėta. Ir pats Mortensenas, neigdamas pastovių gyvenviečių toje dykroje buvimą, nepaneigė gyventojų buvimo. Po Žalgirio mūšio, Melno taikos ir ypač kryžiuočių karų su Lenkija, kryžiuočių valdomi plotai sumažėjo. Paskutiniai didieji magistrai, įsisėdę Karaliaučiuje, rūpindamiesi pajamomis, turėjo klajojančius dykros gyventojus versti sėsliais ūkininkais, kad turėtų iš to daugiau pajamų. Vokiečių plūdimas iš Vakarų liovėsi, o kolonizacija buvo vidinė. Lietuvos pusėje irgi ėjo gyventojų kurdinimas karalių dvaruose. Pasienyje gyventojai kolonistai maišėsi.

Kad Mažosios Lietuvos buvo gyventa lietuvių kilties žmonių, rodo ir žemėvardžiai, ypač upių vardai, kuriuos, vokiečių mokslininkų teigimu, žinoję lietuviai, o nežinoję vokiečių kolonistai. Šie pastarieji klausiantiem tų vardų patardavę jų ieškoti senuose dokumentuose, o patys jie nežiną. Gyventojų ypač padaugino Fridrichas Wilhelmas, įsakęs kolonizuoti girias vadinamaisiais šinšininkais, kurie mokėjo mokesčius į valstybės iždą. Tie kolonistai buvo susėslinti vietiniai, bet ne kolonistai iš Lietuvos. Lietuvių gyventojų persvara lietuviškai skelbiamas protestantizmas, lietuvių kalbos pakėlimas į literatūrinės kalbos rangą davė ir visam kraštui Lietuvos vardą. Tik 1709 - 10 metų didysis maras, išskynęs apie trečdalį senųjų gyventojų, plačiai atvėrė kelią kolonizacijai iš Vakarų - Donelaičio minimiem zaleburgeriam, šveisteriam ir kitiem. Tada ir prasidėjo krašto tikrasis vokietinimas. Vokiškojo elemento persvarą didino vokiečių kalbos vis didesnis įsigalėjimas bažnyčioj, mokykloj.

Turininga paskaita įnešė nemaža naujos šviesos į tą neaiškų Mažosios Lietuvos gyvenimo periodą. Po paskaitos dar kalbėjo dr. J. Girnius, A. Mažiulis, V. Kulbokas ir kiti. (vk)

Geras darbas paskaidrina sielą, ramina sąžinę, gerina savijautą ir taiso sveikatą. Laimingas tas, kuris galėdamas artimam duoti, teigiamai apsisprendžia ir duoda nedelsdamas. Kas greit padeda, tas dvigubai gelbsti. Geras darbas yra malonus ir naudingas abiem: davėjui ir gavėjui. Todėl, artėjant 50-ties metų sukakčiai nuo pirmojo, tikrai lietuviško, universiteto įsteigimo 1922 m. vasario 16 d. laisvoje Lietuvos valstybėje, KVIEČIAME TAMSTĄ MALONIAI PAREMTI išleidimą ilgus amžius išliksiančio ir vertės neprarandančio veikalo apie Lietuvos universitetus 1579-1944.

Užsakant knygą iš anksto, jos kaina tik 15 dol. Tai rimtas 900 psl. tomas. Prenumeratą siųskite adresu: Lietuvių Profesorių Draugija, c/o prof. St. DIRMANTAS, 6616 SO. WASHTENAW, CHICAGO, ILL. 60629.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Vyksta: **birželio 8, liepos 13, rugpiūčio 17** ir **gruodžio 21.**

- **Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.**
- **Norintieji pratęsti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.**

Ekskursijos išvyksta iš Bostono, New Yorko ir Montrealio.

Grupėse dalyvių skaičius ribotas — NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service
393 West Broadway
South Boston, Mass. 027127
Telefonas: 268-8764

Savininkė Aldona Adomonienė

KŪRYBA IR MOKSLAS

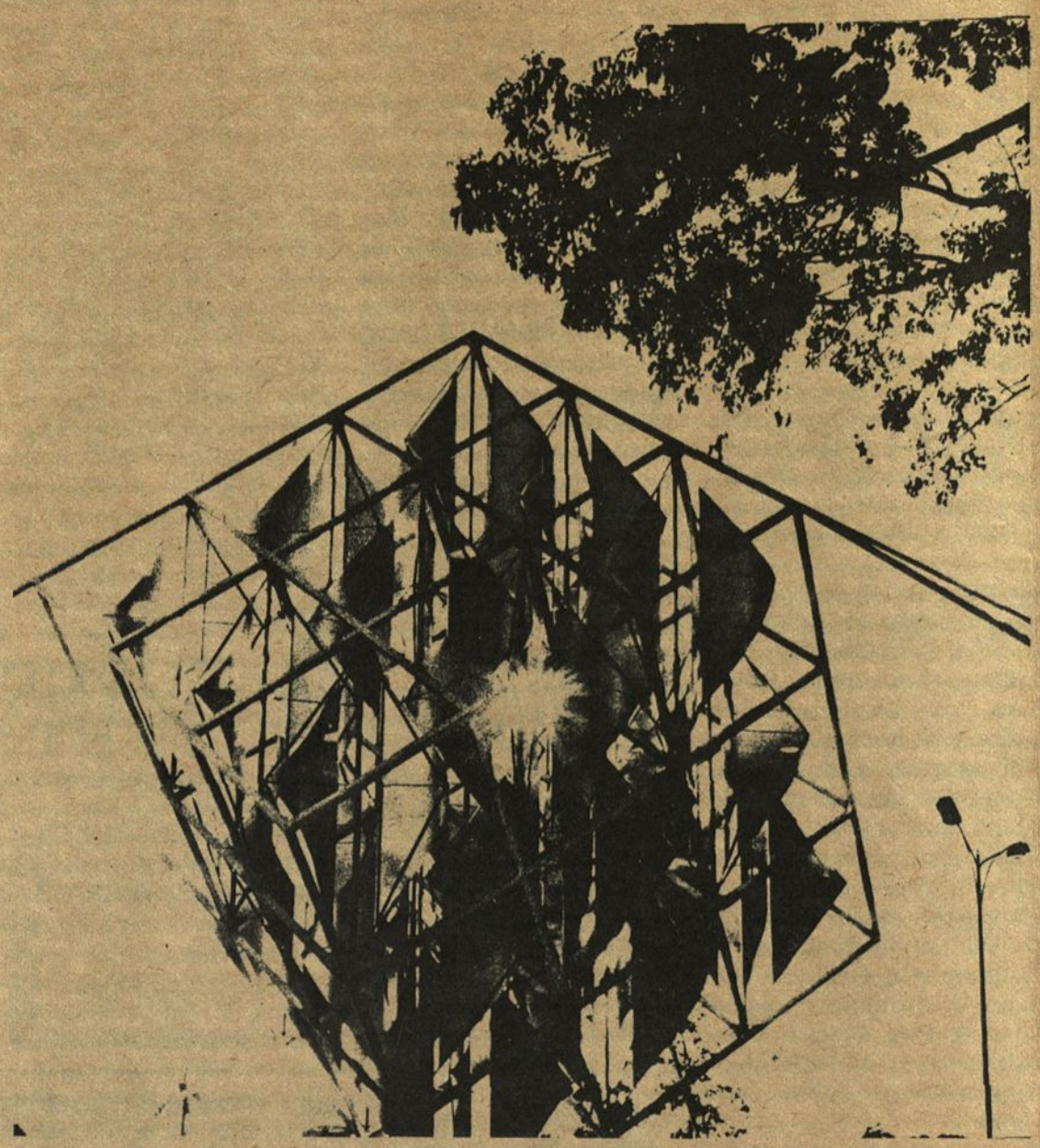

A. Otero skulptūra "Integral vibrante" 9,50 metrų aukščio ir 5 x 5 metrų pločio yra Sidor - Orinoko geležies gamybos bendrovės nuosavybė.

SAULĖS ATSPINDŽIAI OTERO KŪRINIUOSE (2)

Pasikalbėjimas su menininku A. Otero

JŪRATĖ STATKUTĖ - DE ROSALES

Korespondentė: Žiūrovui gaunasi įspūdis, kad Jūsų meno vedamoji mintis yra dinamika. Panašų įspūdį sudaro ir lietuvių tautinio meno įvairūs pasireiškimai. Šis bruožas yra itin ryškus lietuviškuose archeologiniuose radiniuose..

A. Otero: Akstinas mane pastūmėjęs nuo tapybos (noro išreikšti erdvę plokštumoj) į skulptūrą (susitikimas su apčiuopiama, realia erdve) buvo ne tiek dinamiko siekis, kiek ieškomos ERDVĖS gyvas reikalas. Išėjo tačiau taip, kad mano tapyboje buvusi erdvės samprata jau savaime savyje nešėsi dinamizmo ir energijos pradus, kuriems išreikšti man darėsi būtina griebtis apčiuopiamų skulptūros dimensijų. Tapyboje, man tekdavo formą fragmentuoti skyriais ir "sprogdinti" plokštumą (coloritmai), o skulptūroje atsirado reikalas skaldyti tūrį, keleriopai padauginus vieną judančios formos fragmentą. Šiuo pastaruoju atveju, pagrindinis tikslas buvo ne judesys, o veikiau jo santykis su atspindžių pagalba išgaunamu, akį dirginančiu, formos virpėjimu. Pati struktūra ir judančios, atspindžius žarstančios formos pavirsta virtualine, apčiuopiama plotme, tai lyg erdvės metafora, kuri tegali būti suprasta tik tai kaipo energijos pasireiškimas.

Man būtų sunku pasakyti ar nuotraukoje matytuose baltų, meno pavyzdžiuose buvo tokia pat motivacija kaip ir mano skulptūrose, bet aš aiškiai žiūriu objektinį panašumą tarp abiejų meno formų. Ypačiai tenka pabrėžti metalo - kaipo atspindžius skaldančios medžiagos - vartojimą ryšium su saule ir oru. Modernaus galvojimo pagrindas, neabejotinai ir savaimingai suriša mano meną su senovės baltų meno išraiškomis.

Kitas susitikimas su lietuviškuoju menu yra daug gilesnis, ir sakyčiau, mįslingesnis. Modernus žmogus jaučia reikalą savo šiandieninius ieškojimus -- t.y. dabartinį menininko norą išreikšti naują erdvę, energiją, laiko sampratą, -- sujungti su tuo giliu nerimu, su tuo kažkuo kas mus priverčia griebtis žemėn įleistų mitinių žmogaus šaknų. Gal tai įvyksta todėl, kad atominiame amžiuje, žmogui atsidūrus nuostabių ateities galimybių ir visiško sunaikinimo grėsmės paradokse, atsiranda būtinas reikalas grįžti į pirmykščio grynumo buklę, ieškoti saito su gamta ir tuo pačiu vėl išgyventi savijautą žmogaus, kuris žengia pirmuosius žingsnius.

Korespondentė: Sprendžiant iš lietuvių kalbos amžiaus, reikia manyti, kad baltų kultūra išgyveno metalo ir pirmųjų technikos priemonių atsiradimą. Panašioj būklėj randasi žmonija dabar, kai žengiame pirmuosius, naujos -- atominės -- eros žingsnius. Jūs pats vartojate įvairias medžiagas kurios prieš 30-tį metų dar iš viso neegzistavo. Ar Jūs manote, kad naujų "technikų" atsiradimas yra lemiamas reiškinys Jūsų mene?

A. Otero: Tiek dabartiniuose mano kūriniuose, tiek ir ankstyvesniuose, gamybos "technika" kaipo tokia neegzistuoja, nebent tiek, kiek ji natūraliai įsijungia į kiekvienam kūriniui savaimingą struktūrinės išreiškos vienetą. Man niekad neatrodė, kad gali būti koks nors vienas gamybos "metodas" nepriklausomas nuo vidinės kūrinio prasmės. Bent man, tokio kūrybinio dualizmo niekad nebuvo. Vartojama technika ir iš raiška, raštas ir prasmė nedalomai susijungia į vienetą, kuris yra -- kūryba. Niekad negalėjau atsikratyti to "nedalomos vienybės" jausmo, ir, tikiuos, kad jį visada išreikšiu savo kūriniuose.

Iš pirmo žvilgsnio lyg ir atrodytų, kad mano skulptūrose pagrindinis vaidmuo atitenka moderniajai technologijai, tačiau mano vartojamos "techniškos priemonės" išryškėja tiktai todėl, kad jos sutampa su tuo, ką aš skulptūrose noriu pasakyti. Mano skulptūros liečia technologiją, nes jos yra didele dalimi mūsų "technologiško laikotarpio" padarinys. Jos išreiškia aistrą tam "technologijos stebuklui" kuris atžymi mūsų gyvenamąjį laikotarpį, kuris pakeitė ir tebekeičia tiek fizinį pasaulį, tiek vidinius žmogaus pagrindus. Jei nebijočiau per siaurai apsiriboti ir dalinai sumažinti poetinę meno kūrinio

(Nukelta į 6 psl.)

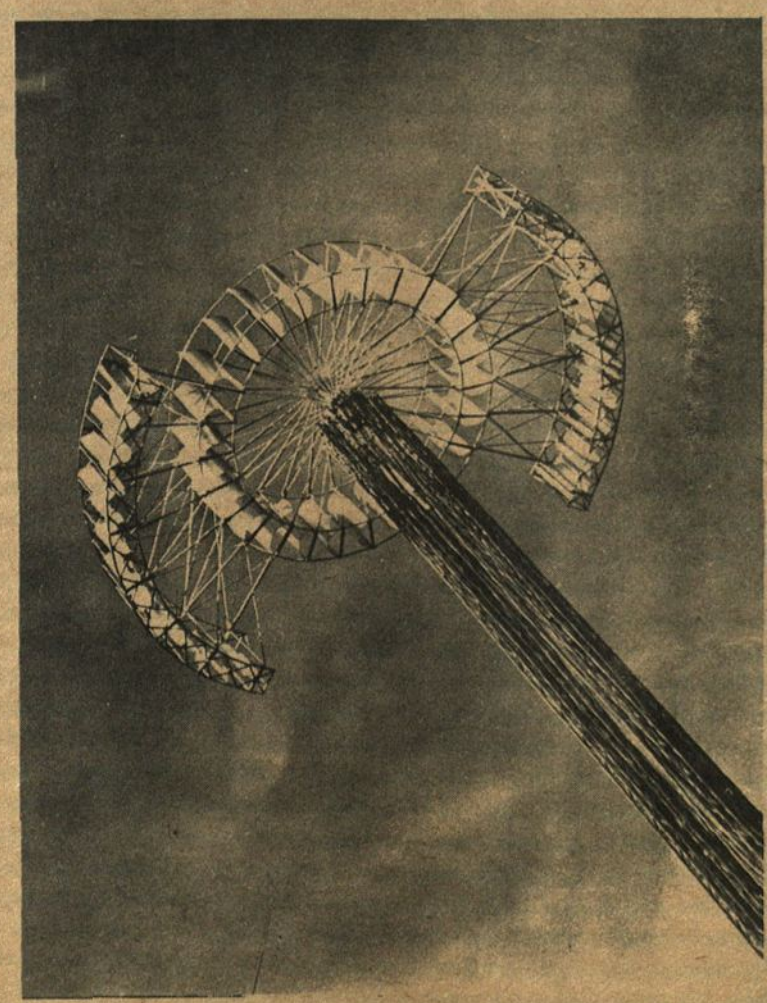

A. Otero skulptūra "Vibrante orbital", kurios stiebas yra 30 metrų aukščio ir 2 metrų diametro, o viršus 16 x 3 metrų, skirta mokslinių tyrinėjimų centrui "IVIC".

Rašytoja ir poetė Petronėlė Orintaitė 1961 metais Los Angeles mieste su profesoriais Mykolu ir Viktoru Biržiškais.

L. Briedžio nuotrauka

Orintaitė atkuria praeitį

Jurgis Gliauda

"Atsivėrė mums Kaunas -- kaip vos pro ledą prasiskleidžiąs ir gajumo sultimis beišsprogstąs legendinio paparčio pumpuras. Ir nuvergė jaunuoliškas širdis nebeatknojamai ši, tokia staigia drąsa valdovų puikybėn iškylanti sostinė!"

Taip, vienu iš savo spalvingų atodūsių naujoje, žodžiais dundančioje ir reljefiškais vaizdais persmelkiančioje knygoje "Liepalotų medynuose" prisimena Petronėlė Orintaitė savo susitikimą su Kaune.

"Liepalotų medynuose" yra ekskursija į dar atmenamą praeitį.

Nenuilstančioji londoniškė "Nida" patiekė mums mielą ir intymų džiaugsmą: naują Orintaitės knygą. Iš esmės, tai sunkiai nusakomo žanro veikalas. Vieningas dėstymo metodu, veikalas įvairus tematika. Jis įvairus ir nuotaikomis. Praeities palietime čia atrasime šiltą gracingą, nevengiantį smagios groteskos vaizdavimą, kur vaizduojami istorijai priklausą asmenys. Čia jautrus, andriušiškas, dėmesys mažytei, o išgyvenimui didžiulei lyrinei detalei. Istorijon nužengę Krėvė, Sruoga, Putinas nutvieksti atsiminimo versmės iš tradicijai neįprasto kampo. Autorės vaikystės metai, studijozų epocha, universiteto žibėjimas... Tai sultingi ir savo neįprastybe puikūs žodžiai, gyva aplinka, šviežių arimų, laukų, sodaviečių peizažas, laikinoji sostinė.

Įnoringu nuostabios atminties polėkiu piešdama vaizdą šviežiais, gyvybe pulsuojančiais dažais, autorė stebėtinai įvairi savo nuotaikų raute. Kas puslapis mes sutinkame ją naują, stebinančia plačia savo santykių su vaizduojamojo objektu skale. Ši Orintaitės ekskursija į praeitį nėra atsiminimas, bet laike dingusiojo pasaulio atkūrimas.

Gausiuose savo ankstyvesniuose kūriniuose Orintaitė mėgo problemą. Iki tezės aštrumo ji vertino konfliktą, lūžį, dvasinę dvikovą savo "Paslėptoje žaizdoje" ir "Daubiškės inteligentuoe". Psichologiniai personažo krypavimai tada buvo jai ertmė, kur plazdėjo idėja, vaizdas ir veikalo struktūra. Ji stebėjo savo personažus skeptiškai ir aštriai. "Grožvylės meilė" apsakymuose ji pakito. Nuolankus atlaidumas skamba apsakymų dėstyme. Į savo trapius personažus ji žvelgė vaiskiu mylinčios mokytojos ar auklėtojos žvilgsniu. Ji kaž kaip nesuinteresuota rimtai rūpintis smulkiomis savo vaizduotės augintinių problemomis, nes tos problemos, jos požiūriu, tiktai problemėlės.

Į "Liepalotų medynus" Orintaitė įžengia kaip veikalo vyksmo dalyvė. Ji su džiaugsmu perkelia praeitį į dabartį. Tas kūrybinis procesas pildo ją džiugesiu. Ji rado čia iš atminties ažūro atkurtus erdvius atvadus, kur, lyg reinkarnacijos mite, vėl galima gyventi, dairytis, ilsėtis. Kaip nuostabu antrą kartą gyventi jau gyventą gyvenimą ir dėl to džiaugtis tuo procesu dvigubai jautriau.

(Nukelta į 6 psl.)

Koplytstulpiai Debeikių kapinėse. Nuotrauka paimta iš dr. M. Gimbutienės knygos "Ancient Symbolism in Lithuanian Folk Art".

SAULĖS ATSPINDŽIAI OTERO KŪRINIUOSE...

(Atkelta iš 5 psl.)

vertę, aš galėčiau netgi pasakyti, kad svarbiausia šių dienų meno tema turėtų būti fizinis mūsų planetos pasikeitimas, kurs savo ruožtu yra neatskiriama techniškų atsiekimų išdava.

Grįžtant prie mano skulptūrų, sakykime, kad jos tėra struktūrinės statybos, mašinos, elementarinių formų junginiai kuriuos aš su meile įteikiu motinai žemei; *tai yra raganiaus burtai*, kurių metu aš savo kūriniams įsakau sekti gamtos ritmą ir apdainuoti šiandieninį žmogų.

Korespondentė: Venezuelos mokslinių tyrinėjimų centras (faktinai tai yra kalnuose statytas "mokslo miestas" su atominiu reaktoriumi centre) užsakė pas Jus vieną skulptūrą kuri turės simbolizuoti moder naus mokslo siekius. Jūsų atsakymas buvo vadinamoji "Vibrante Orbital". Kokie motyvai Jus vertė pasirinkti stulpo su stogu formą?

A. Otero: Mokslo centrui skirtas projektas su sidaro iš vertikalinio ci lindrinės formos 30 m. aukščio stiebo, kurio plyšiuose galės narstyti ir vėjas, ir žvilgsnis, ir kurio viršūnėje suksis ir supsis kita horizontali metalo struktūra, 16 *metų diametro*. Stiebas bus raudonai dažytas, viršus gi susidarys iš aukso ir sidabro spalvos atspindžiui skirto metalo. Pirmasis bus status, nejudantis, antrasis *seks vėjo įnorius ir* virpės saulės žėrėjimais. Šią skulptūrą pavadinau "Vibrante Orbital" tiek dėl išgaunamų šviesos efektų, tiek dėl judančios dalies orbitalinės trajektorijos erdvėje.

Kaip ir kitos mano skulptūros, ši stengiasi įsijungti į supančią gamtą, sekti vėjo ritmą, gaudyti šviesos pasikeitimus, ir -- liepsnojančių dalelyčių dėka -- tapti neatskiriama vaizdo, debesų, medžių ir kalnų išlenkimų dalimi.

Iš kitos pusės, skulptūra mini visatos užvaldymo nuotykį, erdvėlaivius, tarplanetinį susisiekimą, dirbtinus satelitus, ir kitus apčiuopiamos technologijos atsiekimus. Pats faktas, kad išdrįstame pastatyti tokio aukščio virpantį bei judantį liekną kūną, jau neabejotinai nurodo šiandieninės technikos drąsą.

Mano pasirinkta forma sutapo su kūrinio paskirtimi. Tai tiek apie formos objektą. Tačiau kitoj dimensijoj, tai yra veikiau noras išgyventi kūrybinę riziką, tai lyg žygdarbis, vidinis troškimas kuris ateina iš nežinia kur, ir veda nežinomu keliu. Mane giliai nustebino faktas, kad uždėjus ant tiesaus masto horizontalų, išdirbtą ir virpantį stogą, aš netikėtai sutapau su kai kurių lietuviškų stulpų forma.

Korespondentė: Kai aš pirmą kartą pamačiau Jūsų stulpo maketę ir Jums parodžiau lietuviškų stulpų vaizdus, mano nustebimas buvo nemažesnis už jūsiškį. Kiek pamenu, JAV žurnalas "Fortune" kitą pa*našų Jūsų kūrinį aprašė* lyg simbolį kuriuo žmogus nori pavaizduoti dangaus siekį, neatsi palaiduojant savo žemiškų šaknų. Panašiais žodžiais dr. M. Gimbutienė aprašė lietuviškus stulpus savo knygoje "Ancient Symbolism in Lithuanian Folk Art". Ji mūsų stulpus sulygino su mitiniu gyvatos medžiu, kurs įleidęs šaknis į žemę siekia dangaus.

A. Otero: Aš asmeniškai jaučiu draugiškumą, solidarumą, brolišku mą -- bendrai paėmus -- save identifikuoju su visa žmonijos bendruomene. Kiekviena tauta man išrodo žmogaus įkūnijimas, o skirtingų tautinių bruožų gausybė žmogų praturtina ir iš kelia į tikrosios jo dimensijos lygį. Jei aš galėčiau prabilti į lietuvį (faktinai šiuo momentu stengiuos kaip tik tai daryti) ir būti jo suprastas, aš tuo pačiu turėčiau gyvą įrodymą, jog išviršiniai etniškų ar kultūrinių smulkmenų skirtumai nepaliečia viens kito supratimo gilesne prasme. Dargi pridėčiau, kad mes geriausiai susikalbame kaip tiktai tuomet, kai siekiame pagrindo remdamiesi savo skirtumais, ir išsireikšdami savo abi šaliais kultūriniais bei meniniais atavizmais.

Taigi prašau Jūsų perduoti mano brolišką, žmogišką ir kultūrinį sveikinimą Jūsų tautiečiams.

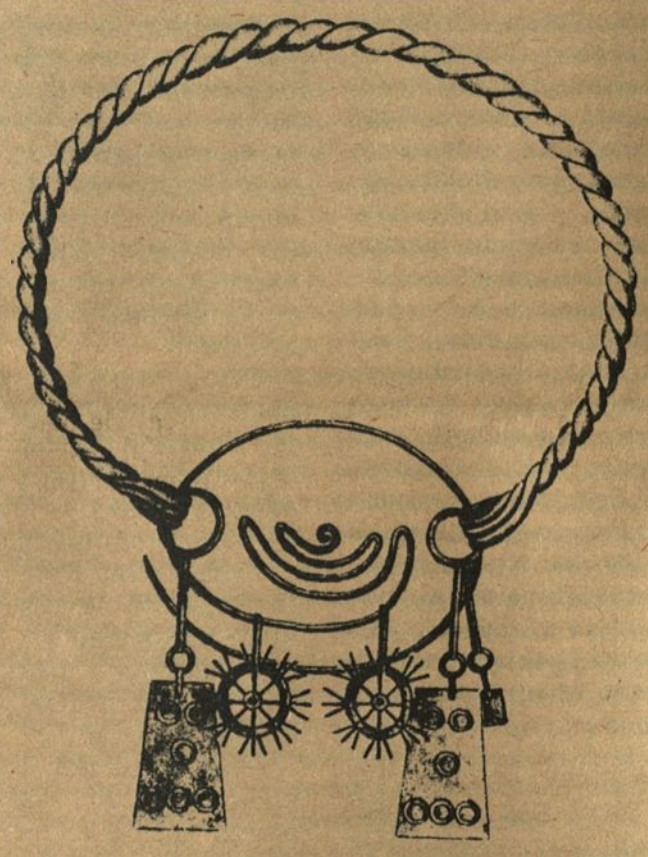

Iš dr. M. Gimbutienės knygos "Ancient Symbolism in Lithuanian Folk Art. A. Otero su nustebimu komentavo šio papuošalo grožį bei jame išreikštą stebėtinai modernią galvoseną.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

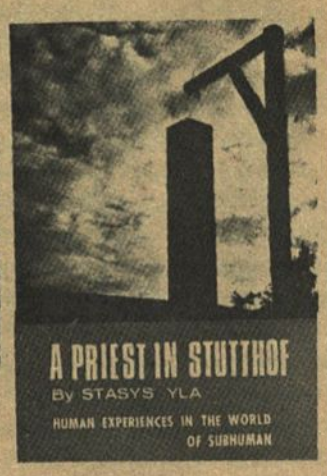

• **Stasys Yla, A PRIEST IN STUTTHOF.** Human Experiences in the World of Subhuman. Authorized translation from the Lithu*anian by Manyland Books* an by Nola M. Zobarskas. Introduction by Charles Angoff. Manyland Books, New York, 1971.

Leidinys yra 1951 metais lietuviškai išleistosios knygos "Žmonės ir žvėrys" angliškoji versija. Autorius vaizduoja lietuvių intelektualų ir kitų įvairiausių *žmonių kančias ir paniekinimą* nacių koncentracijos lageryje, kuriame ir pats viską yra pernešęs.

Aplanko piešinys Pauliaus Jurkaus. Knyga 300 psl. Kaina $7.95.

• **PUTINO LAIŠKAI AUSTRALIJON, sesei Magdalenai Slavėnienei ir jos šeimai, 1957-67.** Redagavo Jurgis Janavičius. Išleido Australijos Lietuvių Bendruomenės Canberros apylinkė. 72 psl. Kaina $2.00. Knyga gaunama: Canberros Apylinkės Valdyba — Lithuanian Club, Wattle St., Lyneham 2602, A.C.T. Australia.

• **LIETUVIŲ JAUNIMAS, 1971 m. Nr. 4-5.** Pasaulio lietuvių jaunimo informacinis laikraštukas. Leidžia Lietuvių jaunimo informacinis centras: P. O. Box 8992, Boston, Mass. 02114. Metinė prenumerata: jaunimui — auka, visiems kitiems — 5 doleriai. Gausiai iliustruotas.

Redakcinę kolegiją sudaro: red. Gintaras Karosas, Dovilė Eivaitė, Dalia Nasvytytė, Algis Rukšėnas, dr. Viktoras Stankus, Marius Žiaugra.

• **Marija Sims-Černeckytė. ANT KRYŽKELIŲ SENŲ.** Eilėraščiai. Antroji papildyta laida. Redagavo Vyt. Alantas. 296 psl. Kaina nepažymėta.

• **Juozas Kralikauskas,** VAIŠVILKAS. Istorinis romanas, 234 psl. Aplankas piештas Zitos Sodeikienės. Kaina $4.50. Išleido Lietuviškos knygos klubas.

DIRVOS NOVELĖS 1972 KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1972 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŲSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Orintaitė atkuria...

(Atkelta iš 5 psl.)

Todėl ji nepripildo sentimentu ir nostalgijos aitrumu knygos skyrius: Kalnų gatvėje, Vieškeliu, Kapas dirvoje, Tarpušventis, Liepa lotų medynuose. Patenkinta įžengimu į jos su tokiu džiaugsmu atkurtą pasaulį, autorė tampa to pasaulio dalyve. To triumfo padaroje čia trykšte trykšta jos stebėtino žodingumo trykšliai, lyriškos vaivorykštės apdengia peizažus ir antikinės arkadijos sodiečiai, batuoti ar klumpėti, mėgaujasi savo šviežia gamtine pasaulėjauta. Tuo pomėgiu su jais dalinasi ir autorė.

Trijų skyrių specifika neleido autorei ištisiniai pripildyti knygą šio pobūdžio turiniu. Skyriai: Vakaras Metropoly, Ilgatrobė ir O, Got sei dank! yra determinuoto turinio, kuris liepia semtis realybę iš praeities šulinio ir čia nėra progų gaivališkai atkurti savąjį pasaulį.

"Medynų karalystėje visados buvo be galo gyva, linksma, įvairu", 210 puslapyje prasitaria autorė. Šis sakinys tinka būti motto "Liepalotų medynams".

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

MUMS REIKIA DAR 439 PRENUMERATORIŲ!

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Ieškome 500 naujų prenumeratorių! Šia proga naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais $10.00, stu*dentams, gyvenantiems prie universitetų* — $6.50.

Siunčiu ..... dol. ir prašau Dirvą siuntinėti 1 metus šiems naujiems skaitytojams:

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

.....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

.....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

.....

Užsakytojo pavardė ir vardas .....

Adresas .....

.....

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir atsiuntęs pinigus, gauna dovanų knygą.

VERTA DĖMESIO

Kas nori ilgiau gyventi, tu ri ieškoti geresnio klimato. Toks klimatas yra Kalifornijoje, Santa Monica. Jeigu norėsite įsigyti namą?, tai jus RŪTA INC. pastatys pagal jūsų pageidavimą ir geresnėmis sąlygomis negu kas kitas. Prašome įsitikinti. RŪTA INC. 3002 Santa Monica Blvd., SantaMonica, Cal. 90404.

Kaina $6.00

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ATVYKSTA HAMILTONO LIETUVIŲ TEATRAS

Šį šeštadienį į Clevelandą atvyksta Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras" ir Šv. Jurgio parapijos salėje suvaidins Balio Sruogos komediją "Dobilėlis penkialapis". Režisuoja E. Daugavietytė-Kudabienė. Vaidinimo pradžia 7 v. v. Vakarą rengia Vysk. Valančiaus lit. mokyklos tėvų komitetas. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. Jaunimui 1 dol. Visi maloniai kviečiami atsilankyti į vaidinimą.

• **Inž. Raimundas Kudukis**, Clevelando miesto įmonių departamento direktorius, yra ir Lithuanian Village Inc. direktorius ir naujųjų namų statybos Planavimo komisijos narys. R. Kudukis vasario 5 dalyvavo Lithuanian Village Inc. direkcijos posėdyje, kuriame buvo svarstomas statybos darbų atidavimas kontraktorių varžytinėms. Turėdamas šioje srityje patyrimo, jis suteikė naudingų patarimų ir pažadėjo dalyvauti architekto specifikacijų peržiūros posėdyje.

• **Tautybių Sąjūdžio** ekzekutyvinio komiteto pirmasis 1972 metų posėdis įvyksta vasario 12 miesto valdybos rūmuose. Sąjūdžio pirmininkas yra Clevelando meras Ralph J. Perk. Buvo spėliojama, kad pirmininkas, išrinktas meru, gali atsisakyti savo pareigų sąjūdyje. Tačiau baimė buvusi be pagrindo. Meras Ralph Perk painformavo sąjūdžio vadovybę, kad jo ryšiai su tautybėmis nebus nutraukti ir kad jis tikisi dar labiau išplėsti sąjūdžio veiklą ir jam toliau sėkmingai vadovauti. Sąjūdis yra nepartinis, jungiąs visas tautybes, kurios tik nori bendrai dirbti ir siekti pripažinimo JAV politiniame gyvenime, ginti šio krašto demokratines laisves ir kovoti dėl visų sovietų pavergtųjų tautų laisvės ir nepriklausomybės. Sąjūdžiui priklauso keliolika lietuvių, jo vadovybėje yra inž. R. Kudukis ir Tėvynės Garsų radijo vedėjas J. Stempužis.

• **ALT S-gos Clevelando skyriaus** susirinkimas — Vasario 16 minėjimas įvyks š. m. vasario 19 d.

• **George V. Voinovich**, naujasis Cuyahogos apskrities kontrolierius, praneša, kad iki sausio 19 d. turi būti sumokėti nekilnojamo turto mokesčiai už 1971 m. pirmąjį pusmetį. Namų savininkams, be s iteiraujantiems apie mokesčius, kontrolieriaus įstaiga maloniai suteiks visus paaiškinimus. Įstaiga atidaryta kiekvieną dieną nuo 8 val. 30 min. iki 4 val. 30 min. vak., išskyrus šeštadienius ir sekmadienius.

1971 metų apskrities pajamos iš nekilnojamo turto mokesčių padidėsiančios 16 milijonų dolerių. Kontrolierius Geo. Voinovich įstaigoje užregistruota 20,000 naujų pastatų 1971 metų laikotarpyje. 1970 metais mokesčių surinkta 319 milijonų dolerių, o už 1971 metus bus surinkta 335 milijonai.

• **Čiurlionio ansamblis** išsirinko naująją valdybą: pirm. Henrikas Bankaitis, vicepirm. Vladas Plečkaitis, ižd. Dana Ramonienė, sekr. Audronė Mažeikienė, ūkvedys V. Sniečkus ir valdybos narys Gintautas Aras.

• **Čiurlionio ansamblio** 32 metų sukakties minėjimas-akademiją įvyks šį sekmadienį, sausio 16 d., 2 v. p. p. Čiurlionio ansamblio namuose.

• **Jurgį ir Eleną Malskius** praeitą savaitę aplankė viešnia iš Prancūzijos, p. Malskienės sesuo Irena Žakevičiūtė-Moncamp, kuri su savo vyru Louis Moncamp keliauja aplink pasaulį. Nutraukdami savo maršruto kelias dienas New Yorke ir Los Angeles, jie savaitę viešėjo Clevelande. Seserys Elena ir Irena buvo nesimačiusios virš 15 metų. Irena gyvena Prancūzijoje, Toulouse, kur su vyru turi stambią gėlių prekybos firmą.

• **Jurgis A. Noreika**, senosios ateivių kartos, mirė sausio 6 d. sulaukęs 85 m. amž., palikęs nuliūdime žmoną Oną. Palaidotas sausio 8 d. Jo sesuo Kastė Noreikaitė ilgus metus buvo Lietuvos pasiuntinybėje Londone šeimininkė.

• **"Save Your Sight"** trečiojo metinio plakatų konkurso, skelbiamo Prevention of Blindness Services, dalyvavimo data yra kovo 6. Premija 200 dol. Kreiptis dėl registracijos į Cleveland Society for the Blind, 1909 East 101, Cleveland, O. 44106. Tel. 791-8118.

Clevelando Neringos tunto Laimutės draugovės skautės kalėdinėje sueigoje išpildant meninę programą.
V. Bacevičiaus nuotrauka

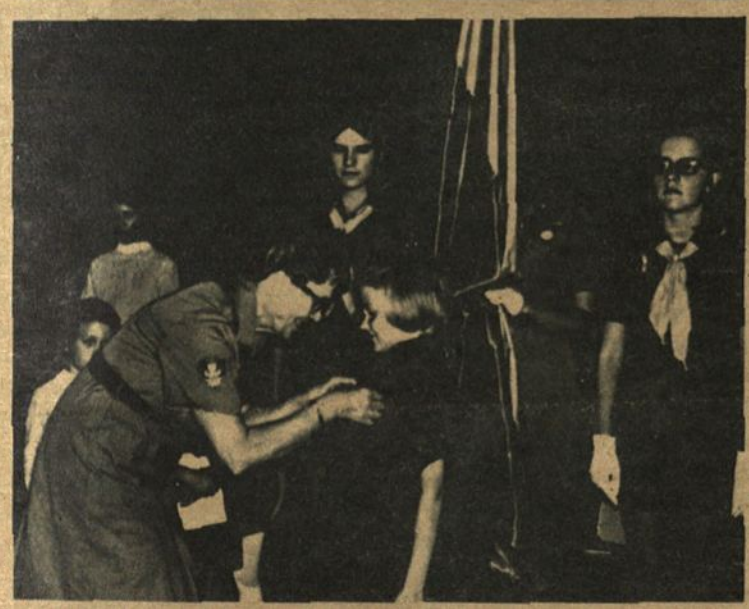

Clevelando skaučių kalėdinėje sueigoje vs. I. Jonaitienė riša kaklaraištį savo anūkei R. Nasvytytei, davusiai j. skautės įžodį.
V. Bacevičiaus nuotrauka

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 15 D. Hamiltono "Aukuro" vaidinimas. Rengia Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tėvų komitetas.

SAUSIO 22 D. Čiurlionio ansamblio pagerbimo balius - koncertas.

SAUSIO 23 D. sekmadienį, tuoj po pamaldų, 11:30 v., Šv. Jurgio parapijos salėje prel. Mykolo Krupavičiaus mirties metinių minėjimas.

SAUSIO 29 D. Studentų ir Moksleivių Ateitininkų ruošiamas Literatūros Vakaras.

SAUSIO 30 D. Klaipėdos Sukilimo ir Vadavimo minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia Clevelando šauliai ir ramovėnai.

VASARIO 5 D. Tradicinis užgavėnių blynų balius Šv. Jurgio Parapijos salėje. Rengia Pilėnų Tunto Skautų Tėvų Komitetas.

VASARIO 13 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 m sukakties minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 27 D. Šv. Jurgio parapijos salėje kun. P. Urbaičiui pagerbti pietūs. Rengia Saleziečiams Remti Komitetas.

KOVO 5 D. Grandinėlės koncertas.

KOVO 11 D. Kaziuko mugė Naujosios parapijos salėje.

KOVO 18-19 D. Lietuvių tautos genocido paroda Nauj. parapijos salėje. Rengia ALT Clevelando skyrius

BALANDŽIO 8 D. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos tradicinis pavasrio balius.

BALANDŽIO 29 D. Clevelando Ateitininkų metinė šventė.

GEGUŽĖS 22 D. Antras Pensininkų Vakaras ruošiamas Ateitininkų jaunimo.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

• **Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.**

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Prof. J. Puzinas kalba Vliko seime Detroite. Prie spaudos stalo sėdi: Vl. Selenis, V. Alseika, A. Nakas, A. Grinius, A. Stašaitis, S. Garliauskas ir V. Urbonas.
J. Gaižučio nuotrauka

• **Naujuosius Metus** detroitiškiai sutiko dviejuose vietose: Mercy kolegijos patalpose su Naujaisiais Metais pasveikino LB Detroito apylinkės pirmininkas Arūnas Udrys ir Lietuvių Namuose — L. N. D. pirmininkas dr. Vytautas Mileris. Abiejose salėse dalyvavo netoli 500 žmonių.

L. N. D. pirmininkas dr. Vytautas Mileris nusiskundė, kad į Naujų Metų sutikimą neatvyko tiek svečių, kiek buvo numatyta ir dėl tos priežasties liko užsakyto ir paruošto daug maisto, kas rengėjams padarė nuostolio.

• **SLA 352 kuopos** susirinkime sausio 2 d. buvo įvesdinta kuopos valdyba 1972 metams ir valdybos narių išduoti metiniai rapirtai. Kuopa metų bėgyje turėjo $8,593.26 pajamų ir $8,217.38 išlaidų. Susirinkimas paskyrė ALT $20.00 ir jie bus įteikti minint Vasario 16.

Susirinkimą pravedė pirmininkas Petras Januška, sekretoriavo Henrikas Dūda.

• **Sausio mėnesyje** šaukiami šie susirinkimai: N. N. D-jos sausio 23 d., Dariaus ir Girėno klubo sausio 30 d. ir "Švyturio" jūrų šaulių kuopos sausio 30 d. Visi susirinkimai įvyks Lietuvių Namuose ir jų pradžia 12 val.

• **Jaunų solistų** ir muzikos koncertas įvyks Lietuvių Namuose sausio 15 d. Jį išpildys jaunos meninės jėgos iš Chicagos ir Toronto. Po koncerto užkandžiai ir šokiai, grojant Vytauto Petrausko orkestrui "Atžalynas". Koncertą rengia Detroito studentai.

• **Jaunųjų dailininkų** meno paroda, kuria ruošia irgi Detroito studentai, įvyks Lietuvių Namuose sausio 15 ir 16 d. Joje savo kūrinius išstatys studijuojantis ir jaunesnis jaunimas.

• **Vasario 16 minėjimas** ir šiais metais įvyks Mercy kolegijos patalpose McAuly auditorijoje vasario 13 d., 3 val. p. p.

Meninę programą išpildys jaunimo choras vadovaujamas muz. Stasio Šližio ir tautinių šokių grupė vadovaujama Galinos Gobienės. Paminėjimą rengia DLOC valdyba.

• **SLA 200 kuopa** gegužės 28 d. rengia išvyką į Onos ir Česio Šadeikų sodybą. Kuopos pirmininkas A. Sukauskas iš anksto prašo rezervuoti tą dieną ir dalyvauti išvykoje.

• **Lietuvių Namų Draugijai** suruošto baliaus metu $100.00 dar paaukojo Bronė Selenienė.

A. Grinius

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

J. Kazėnas, Cleveland	5.00
M. Ignas, Cleveland	2.00
J. Gedaugas, E. Moline	2.00
E. Mikužis, Fort Lee	15.00
V. Ramanauskas, Cleve.	10.00
J. Širka, Chicago	5.00
P. Žilinskas, Hemet	2.00
V. Mažeika, Chicago	2.00
J. Tautvila, Gary	2.00
G. Gricius, Washinton	3.00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

MALE

AUTOMATIC SCREW MACHINE
SET UP MAN.
Minimum 5 years experience on Acme Gridleys.
Fringle benefits, long program.
ARMEX CORP.
313-588-6093
(3-9)

SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.
Už paprastus indėlius moka 5%
Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki $20,000.00.
Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.
SUPERIOR SAVINGS skyriai:
798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552
6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497
13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

GERIAUSIA DOVANA
JIB vaistai galvos odos plaukų priežiūrai. Šveicarijos Patentu Instituto garantuoti, geriausia dovana giminėms, pažįstamiems ir sau. JIB 8 oz. 16 savaičių vartojimui. Užsakymus siųsti su $6.00 apmokėjimu. JIB LABORATORY, 1437 So. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650. JIB atstovybė: 2498 Daugall Rd., Windsor 12, Ont., Canada. JIB skyrius: 7 Stuttgart 50, Duisburgerstr. 7-10, W. Germany. Vaistinės: J & J, 2537 So. 49th St., Chicago, Ill.; 5000 W. 16th St., S. Cicero, Ill.; 4754 So. Wood St., Chicago, Ill.; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave., Chicago, Ill. ir t.t.

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue 361-1763
936 East 185th Street 531-7770

Viešėdami Chicagoje aplankykite
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMĄ
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA
Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.
Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.
APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Danutė Senikienė**, gyv. Monticello, N. Y., vietoj kalėdinių ir N. Metų sveikinimų, atsiuntė Dirvai paremti auką 27 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• **Dr. V. Tauras**, atsiliepdamas į Dirvos platinimo vajų, Dirvą užsakė dr. S. P. Taurui Urbanoje, Ill. ir dr. A. P. Taurui Biloxi, Miss.

Atsidėkodama už malonią talką, Dirva išsiuntė dr. V. Taurui dovanų vieną knygą.

• **Dr. J. K. Valiūnas**, Vliko pirmininkas, kviečiamas KLB krašto valdybos ir Toronto apylinkės valdybos, sausio 23 atvyks į Torontą ir lietuvių visuomenei padarys pranešimą apie Lietuvos laisvinimo naujuosius žygius ir ateities perspektyvas.

• **Dr. Martynas Anysas**, Nepr. Lietuvos diplomatas, parašė stambų veikalą apie Lietuvos kovą su hitlerinės Vokietijos politika Klaipėdos krašte.

• **Vyt. Alanto** naujausias romanas, iš Mindaugo Lietuvos laiku, "Šventaragis", pirmasis tomas, jau pradėtas rinkti. Leidžia Vilties draugija.

• **Stefanijos Rūkienės**, Sibiro tremtinės, atsiminimų antroji dalis "Grįžimas į laisvę" išparduota ir daugiau Dirvoje nebeturime. Gerbiamų skaitytojų ir platintojų atsiprašome, kad nebegalime patenkinti jų užsakymų.

• ***New Jersey lietuviai*** Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį minės, kaip ir anksčiau įvairiuose miestuose. Pagrindinis minėjimas, kurį rengia Jungtinis Lietuvos reikalų komitetas, įvyks vasario 12 d. Newarke, lietuvių parapijos salėje.

• ***Izabelė Dilienė***, gyv. Hillside, N. J., nuoširdi Dirvos rėmėja, atnaujindama prenumeratą, pridėjo auką 12 dol.

Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

• **Prof. Adomas Varnas** Chicagoje sausio 1 d. artimųjų būrely atšventė 93-čią *gimtadienį. Jis gimė 1879* m. sausio 1 d. Joniškyje, Šiaulių apskr. Susirinkusieji jam palinkėjo geriausios sveikatos ir darbingumo.

Dirva irgi jungiasi prie sveikintojų, linkėdama prof. Adomui Varnui ilgiausių metų.

• **Ateitininkų moksleivių** žiemos kursuose Dainavoje, gruodžio 26-31 d. dalyvavo 90 moksleivių iš JAV ir Kanados. Sąjungai šiuo metu vadovauja torontiškis E. Girdauskas, Dvasios vadu yra kun. J. Staškus, kuris pastaruoju metu perėmė Ateities žurnalo redagavimą.

• **Amerikos Lietuvių Taryba** prašo visus, kurie pasirašo peticiją prezidentui A. Nixon'ui, pažymėti savo vardą, pavardę ir **adresą**. Peticijos lapus su parašais prašoma grąžinti į ALT'os būstinę, 2606 West 63rd St., Chicago, Illinois 60629 **iki 1972 m. sausio 20 d.**

• ***Floridoje rasite jaukią* lietuvišką nuotaiką Jazbučių vasarvietėj, 8910 Collins Ave., Miami Beach, Florida.** Visi butukai turi oro šaldymą (air conditioning), pilnai įrengtas virtuves su šaldytuvais. Erdvi nuosava automobiliam statyti vieta. Puikus plažas čia pat tik perėjus skersai gatvę. Veikia ištisus metus.

Dėl rezervacijų skambinkite (305) 865-9258 ar 865-2678.

MIAMI BEACH NĖRA ŽIEMOS, Vainų resorte praleisit žiemą pasimaudant jūroje.

Išnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais. 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida, tel. (305) 864-3586.

WASHINGTON

WASHINGTONO LIETUVIŲ VEIKLA

Washingtono lietuviai *metiniame susirinkime* išrinko naują JAV LB Washingtono Apylinkės valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis sekančiai:

Dr. Jonas B. Genys — pirmininkas, 8908 Orbit Lane, Seabrook, Md. 20801. Tel. (301) 459-5693; Jūratė Miciūnaitė — vicepirmininkė, Antanas Dambriūnas — *vicepirmininkas*, Asta Vitėnaitė — sekretorė ir Arvydas Barzdukas — iždininkas.

Nauja valdyba nutarė rūpintis suruošimu gegužinės, pakviesti į Washingtoną Baltimorės Vyrų Chorą ir aktyviai prisidėti prie darbų, organizuojant Antrąją Šiaurės Amerikos Baltų Informacijos Konferenciją. Geresnei veiklos koordinacijai bus įkurtos penkios komisijos. Jaunimo Reikalų Komisijos pirmininke buvo pakviesta Joane Vaičiūlaitytė (9307 Chanute Drive, Bethesda, Md., tel. (301) 530-6276, Sporto Reikalų Komisijos pirmininkė Elvyra Vadopalienė (Bell Station Road, Glenn Dale, Md., tel. (301) 390-6026). Taip pat bus sudarytos komisijos lituanistinės mokyklos reikalams, informacijos reikalams, ir parengimų reikalams. Visų komiteto narių susitarimu Washingtono lituanistinei mokyklai paskirta 50 dolerių ir jaunimo sporto klubui 20 dolerių.

Buvo įkurtas labai svarbus veiklos koordinacijos kalendorius, kuriam vadovaus Jūratė Miciūnaitė, valdybos vicepirmininkė (1736 N. Rhodes Street, Arlington, Va. 22201, tel. (703) 522-0279). Kad ruošiant parengimus neįvyktų nesusipratimų ir kad parengimų laikas būtų tinkamai nustatytas, Washingtono ir Baltimorės organizacijos prašomos apie savo planus pranešti J. Miciūnaitei ir su ja pasitarti. (v)

LOS ANGELES

• **Dail. V. Vizgirda** birželio 18 d. Los Angeles Lietuvių Dienos proga rengia savo kūrinių parodą.

• **Dr. Zigmas Kungys ir sol. Regina Aukštkalnytė** sausio 29 d. susituokia Los Angeles Šv. Kazimiero bažnyčioje. Abu jaunieji veiklūs Los Angeles lietuviai.

CHICAGO

KVIEČIA Į BALIŲ

A. L. T. S-gos Chicagos skyrius š. m. sausio mėn. 22 d., 7 v. v. gražioje Lietuvių tautinių namų pastogėje, 6422 So. Kedzie Ave. ruošia nuotaikingą balių su menine programėle. Skyriaus *valdyba kviečia visus na*rius ir plačiąją Chicagos lietuvišką visuomenę atsilankyti į šį balių, kuriame prie geros muzikos bus kultūringai praleistas šeštadienio vakaras.

Šie metai yra Jaunimo Metai, tai šiame baliuje laukiamas ir mūsų gražusis jaunimas.

Stalai po 10 asmenų. Vienam asmeniui su šalta ir šilta vakariene kaštuoja 7.50 dol. Dėl rezervacijos galima skambinti pirm. O. Biežienei, tel. RE 7-7868 arba p. E. Matutienei — PR 8-4236. (jj)

• **Aldonos Stempužienės ir Dariaus Lapinsko koncertas** įvyksta š. m. sausio 15 d., šeštadienį, 8 v. v. Jaunimo Centre, Chicagoje. Visuomenė maloniai kviečiama jame dalyvauti. Bilietai gaunami Marginiuose. Rengia Santara-Šviesa.

• **Juozas Žvynys**, kitų darbų ir įsipareigojimų verčiamas, *pasitraukė iš Chi*cagos Lietuvių Tautinių Namų valdybos, iždininko pareigų. Lietuvių Tautinių Namų taryba jo vieton į valdybą išrinko Juozą Andrašiūną.

• **Lietuvių Tautinių Namų** (6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje, tel. 778-9878) pastogės patalpos atdaros vakarais: darbo dienomis nuo 5:30 val. p. p., šeštadieniais nuo 2 val. p. p. ir sekmadieniais nuo 12 val. dienos. Organizacijos ir pavieniai asmenys gali patalpas apžiūrėti ir susitarti dėl jų naudojimo. Norintieji tartis kitu laiku prašomi kreiptis į Bronių Kasa[illegible] telef. 778-7707.

East St. Louis ALT S-gos skyriaus veikla

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East St. Louis apylinkės skyrius, užbaigdamas 1971 metus, metiniame narių *susirinkime peržvelgė* savo veiklos barą. Pirmininkas Vladas Tervydis pradžioje, pateikęs susirinkimo dienotvarkę, plačiau sustojo prisiminti mirusį tautinės sąjungos veikėją Karpių, kuris tiek daug aukojosi ir dirbo Tėvynės Lietuvos ir visų lietuvių labui. Rašytojo, visuomenės veikėjo, redaktoriaus plačiašakė veikla lietuviškuose baruose yra tiek didelė ir žymi, kuri gali būti šviesiu kelrodžiu kitiems tęsiant jo darbus.

Skyrius praeitų metų veikloje gali įžiūrėti, jog valdyba ir nariai atliko teigiamų darbų. Daugiausia buvo kreipiama dėmesio į visuotinus narių susirinkimus, parengimų pravedimą, išvyką - gegužinę ir per tuos subuvimus visada buvo aptarti opūs bendrieji lietuviški reikalai šiame krašte ir Tėvynės Lietuvos laisvės klausimai: peticijos, atsiliepimai ir piniginė parama pagal skyriaus išgales buvo suteikta centriniams veiksniams. Skyrius taip pat rėmė ir remia kultūrinius židinius: Karpiaus atminimą pagerbiant -- susirinkimas nutarė paskirti Dirvai $15.00 ir Vasario 16-tos gimnazijos *bendrabučio statybai* paremti paskyrė $25.00, o Vilties pajėgumą sustiprinti nutarė pakelti skyriaus įnašą iki $900.00, pridedant $67.00, tad nors ir negausus skyrius, bet stengiasi mūsų bendruose lietuviškuose dirvonuose, ką gero atlikti.

Dabar dažniausia skyrius susirinkimus ir parengimus praveda ponų Vaitkų restorane "European Inn" O'Fallon, Ill. Toks paskutinis rudens vakaras įvyko irgi "European Inn" patalpose. Skyrius stengiasi programą pravesti savo jėgomis, kad vienas kitas atlikęs doleris būtų galima panaudoti geriems tikslams. Tad šio parengimo literatūrinę dalį labai gražiai atliko Mėta Kikutienė vykusiai perteikdama lietuvių rašytojų kūrinius. Po to, ponai Švarcai paįvairino programą: dr. P. Švarcas parodė skaidres iš kelionės po Europos kraštus, veterinarijos gydytojų suvažiavimo metu jis daug gražių vaizdų užfiksavo skaidrėse. Aldona Švarcienė paaukojo gražių ir vertingų fantų, įskaitant *ir paryžietiškus* kvepalus, kas padėjo iždininkui pagausinti kasoje dolerius.

Sekančių metų valdybos pirmininku vėl buvo išrinktas Vladas Tervydis. Valdybos nariais buvo išrinkti: I vicepirmininke -- Mėta Kikutienė, II vicep. -- inž. Jonas Gumbelevičius, iždininkas -- Aleksas Goberis, sekretorium -- Bronius Tiškus, nariu ypatingiems reikalams -- Jonas Luja. Revizijos komisijon įėjo O. Lujienė, S. Goberienė ir dr. P. Švarcas. Romas Gintautas buvo perrinktas skyriaus atstovu į vietos ALT skyrių, kuriam vadovauja kun. J. Gasiūnas. Marija Vaitkuvienė pareiškė norą įstoti skyriun nare ir visuotinas skyriaus narių susirinkimas vienbalsiai nusprendė priimti.

Skyriaus nariai savo tolimesniuose svarstymuose nusprendė surengti pavasario vakarą 1972 metais gegužės mėnesį 6 dieną "European Inn" patalpose. Tai bus pavasarinė proga vėl susieiti visiems lietuviams draugėn. Gyvenimo sąlygos ir East St. *Louis apylinkės lietu*vius išsklaidė po įvairias gyvenvietes. Tad tik organizacijų parengimai tesuveda draugėn, nes jau daugelis nebegyvena tame pačiame kvartale ar toje pačioje gatvėje, kas buvo anksčiau. (s)

• **Chicagos Lietuvių Operos** Naujų Metų pokylis įvyko Jaunimo Centre. Susirinkusieji susodinti prie eglutės formoje išdėstytų stalų. Kad būtų galima laisvai judėti tarp stalų ir erdviai šokti, buvo apsiribota tik 246 asmenimis. Valdybos vicepirm. Jurgis Vidžiūnas pasveikino visus svečius ir pakvietė Operos narę Reginą Vaitkevičienę pravesti programą. Trumpu žodžiu ji pristatė Danutę Stankaitytę, Stasį Barą ir Alvydą Vasaitį — kurie atliko meninę programą.

Gardžią ir neįprastą vakarienę paruošė Aniceta Stropienė. Šokiams nuotaikingai grojo Liudo Bichnevičiaus orkestras, retkarčiais solo dainuojant Vandai Stankienei. Salėje visa buvo labai gražiai sutvarkyta. Visi žavėjosi salės stilingu papuošimu, kurį atliko Operos narys Alfredas Blyskis, talkinamas Aldonos Buntinaitės ir stud. Ramūno Vidžiūno.

Žengiant į Naujuosius metus, sveikinimus išreiškė Operos pirmininkas Vytautas Radžius, padėkodamas lietuvių visuomenei už paramą praeityje ir jos tikėdamasis tautinės dvasios Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" operos pastatymui. Nuaidėjus dvylikai varpo dūžių, visi sugiedojo Tautos Himną.

Smagi nuotaika vyravo visą pokylio laiką.

• **Pranas Budvydis**, gyvenantis Chicagoj, būdamas invalidas, pats vienas uoliai platindamas Amerikos Lietuvių Tarybos peticijos lapus, surinko 3,000 parašų.

Peticija ruošiama įteikti Prez. Nixonui, prieš jam išvykstant į Sovietų Sąjungą.

DIE MAKERS

Experienced in auto trim molding dies. Overtime, long program, full benefits. Openings on days also nights.

CENTURY TOOL CO.
32201 NORTH AVIS
MADISON HEIGHTS, MICH.
(3-6)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Brangiam tėvui-uošviui ANTANUI GIRČIUI mirus,

BIRUTEI ir ALGIUI ZENKAMS,

jų šeimai, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Worcesterio Skyrius

Iš Lietuvos pranešama giminėms ir kolegoms, kad Marijampolėje 1971 metų gruodžio 5 dieną mirė Sibiro tremtinys, Panevėžio gydytojas

JUOZAS VILEIŠIS.

A † A

VIKTORIJAI GENYTEI-ŠMAIŽIENEI

mirus, jos vyrą JONĄ, dukras ir sūnų su šeimomis bei kitus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Mockų šeima Clevelande

Inž pulk. leit. A. NOVICKIUI

mirus, gilią užuojautą žmonai adv. BIRUTEI, dukrai ŽIVILEI ir sūnui inž. SIGITUI su šeima reiškia

S. ir R. Liormonai

Inž. ANTANUI NOVICKIUI

mirus, skausmo prislėgtus žmoną BIRUTĘ, dukrą ŽIVILĘ ir sūnų SIGITĄ nuoširdžiai užjaučia

Irena ir Jonas Jakščiai

A † A

Inž. ANTANUI NOVICKIUI

mirus, jo žmoną BIRUTĘ, dukrą ŽIVILĘ, sūnų SIGITĄ ir artimuosius liūdesio valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Kazys ir Irena Germanai